

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 27 de juliol del 1933

SUMARI

A un quart de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

L'honorable senyor President dóna compte de la mort del Diputat senyor Rossell i Vilar i proposa que consti en acta el sentiment de la Cambra per aquest traspàs.

Parlen, respectivament, per la Majoria i Minories, adherint-se a les paraules de la Presidència, els senyors Tauler, Abadal, Serra i Moret, Lloret i Romeva. Pel Govern, fa ús de la paraula en el mateix sentit que els anteriors, el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

S'acorda que consti en acta el condol de la Cambra per la mort del senyor Rossell i Vilar.

Ordre del dia:

Prec del senyor Vallès i Pujals, al senyor Conseller de Governació, sobre el càrrec dels havers del personal temporer de la Generalitat.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificació del senyor Vallès i Pujals.

Prec del senyor Casabó, al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, referent a un aval de la Generalitat als culliters d'avellanes de les comarques tarragonines.

Resposta del senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

Rectificació del senyor Casabó.

Continuació de la interpellació sobre Política municipal del Govern de la Generalitat.

Intervenció del senyor Conseller de Governació.

Es dóna lectura a una proposició incidental, de la Minoria de Lliga Catalana, demanant que el Parlament manifesti el desig que fins i tant la Llei Municipal no sigui promulgada, el Conseller de Governació i el Consell Executiu s'abstinguin d'intervenir en la vida dels Ajuntaments, sobresseint-se els expedients en tramitació, i que no puguin ésser nomenades noves Comissions gestores municipals.

Defensa la proposició el senyor Duran i Ventosa.

Li respon, el senyor Conseller de Governació, no acceptant la proposició.

Rectificació del senyor Duran i Ventosa.

Per explicar el vot, parlen els senyors Serra i Moret i Vallès i Pujals. Així mateix, explica el vot el senyor Vidal i Guardiola.

Rectificació del senyor Conseller de Governació.

En votació nominal, per 32 vots contra 11, és rebutjada la proposició incidental.

Resta acabada la interpellació.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances al Projecte de Llei autoritzant un suplement de crèdit al capítol X, article 2.^a, partida 1,191 del Pressupost de Despeses vigent.

Lectura del dictamen de la Comissió de Contractes de Conreu al Projecte de Llei relatiu al nomenament de Comissions arbitral.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances al Projecte de Llei nomenant la Comissió que ha d'estudiar els problemes referents a les Finances municipals.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

Es llegit un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a l'article primer.

Després d'unes intervencions dels senyors Comorera, Serra i Moret i President de la Comissió, s'acorda la suspensió del debat per tal de poder-se reunir la Comissió.

Ordre del dia per a la sessió del divendres.

S'aixeca la sessió a les vuit de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Governació, d'Agricultura i Economia i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El sentiment de la Cambra per la defunció del Diputat senyor Rossell i Vilar

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Tinc el sentiment d'haver de donar compte a la Cambra de la mort del que fins ara havia estat el nostre company, senyor Rossell i Vilar.

Tots sabem com el senyor Rossell i Vilar es distingia per unes grans conviccions de catalanisme, que era un patriota de soca-rel que sentia el patriotisme català fins a l'exaltació i per tal de què Catalunya sorgís i recobrés la plenitud dels seus drets era capaç de veritable sacrifici. Havia tingut algunes intervencions afortunadíssimes a la Cambra, vetllant sobretot pels costums, pel fet racional del poble català i havia estat escoltat per tot el Parlament amb gran atenció.

En aquests darrers temps no havia pogut prestar al Parlament les seves activitats, perquè la malaltia que ens l'ha pres l'havia allunyat de les nostres tasques.

Ahir fou enterrat; i a l'enterrament, per la multitud que el va acompanyar en aquella darrera hora, es provava les simpaties i el respecte que havia merescut dels seus amics i dels seus adversaris.

Jo proposo a la Cambra que consti en acta el seu sentiment per la mort, per la desaparició del que ha estat el nostre company, Rossell i Vilar.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Senyors Diputats: El Parlament de Catalunya, en el curt període que té d'existència, ha registrat dues baixes, i aquestes

baixes, sempre sensibles, siguin de la banda que siguin, han provocat el buid en dos escons dels rengles d'aquesta Majoria. Fa pocs dies vàrem haver de plànyer la baixa del nostre estimat amic i company Ricard Palacín, i avui s'acaba de donar compte d'una altra baixa, la del no menys estimat amic i company Pere Màrtir Rossell i Vilar. Ambdues baixes, no per ésser amb temença previstes, causaren i han causat, creiem, en tota aquesta Cambra el sentiment i la pena dolorosa que presuposa sempre la pèrdua d'un company volgut.

Rossell i Vilar, potser, jo no sigui el més indicat per a fer la seva biografia, perquè, per dissort meua, les relacions amb ell eren relativament recents, però sí que puc dir que dintre dels rengles d'aquesta Majoria i dintre d'aquest Parlament, Rossell i Vilar ha estat un perfecte cavaller i un perfecte home en tots els aspectes. Rossell i Vilar, políticament, sempre va demostrar la seva ferma catalaníssima, millor diria, el seu caire nacionalista, professat com una convicció de tota la vida. En el terreny polític, a més de catalanista, a més de nacionalista, Rossell i Vilar ha estat sempre un dessinteressat republicà i en les èpoques de la Dictadura, en les èpoques de prova, va ésser un desinteressat revolucionari.

En el terreny particular, no hi ha dubte que fou un perfecte cavaller, un home de cor, un home que encara que fos gran, era d'un caràcter infantil, que només s'havia de parlar amb ell per a trobar-se captivat per la seva simpatia.

En les intervencions que tingué en aquesta Cambra, tots hem gaudit dels seus coneixements dintre la seva especialitat; i si no s'hagués trobat en els inicis de la malaltia que l'ha conduït a la mort, hauríem tingut major evidència del seu talent polític.

Jo recordo que, quan, amb motiu d'una interpellació sobre la immigració, no sé si produïda des dels bancs de Lliga Catalana o des dels de la Unió Socialista de Catalunya, va tenir una espontània intervenció, i va fer ressaltar la importància que ell donava a la conveniència, per l'existència de la pròpia Catalunya que ell tan estimava de la puresa de la raça, aquella puresa de la raça que ell tan

bé defensava amb mires a la conservació del caràcter netament català per a evitar que mixtifiqués per l'allau immigratòria de la gent forana; i en defensar la raça, defensava també la puresa de la cultura, de manera que Rossell i Vilar era un home enamorat de Catalunya, enamorat de la cultura i enamorat de les seves glòries.

Després, el pobre amic nostre ja no va tenir apenes cap intervenció. Potser fou l'última quan, en ocasió d'unes allusions, va prendre part en una intervenció, demanant unes millores per allò que tant desitjava des de la seva infantesa, demanant que es dotés de telèfon i d'electricitat les masies catalanes, aquelles masies catalanes com les d'Olot, la seva pàtria nadiua, que tant enyorava.

He de recordar també el caràcter de disciplina de Rossell i Vilar. Jo, potser són un xic culpable d'haver-lo fet venir a aquesta Cambra quan la malaltia li minava ja la seva existència, però això ha d'ésser també un timbre de glòria per aquest home. Jo, en ocasió del *quòrum* que legalment s'exigia per a l'aprovació de la Llei resolent els conflictes del camp. Davant la possibilitat de què manqués un vot, Rossell i Vilar, al qual jo visitava en la seva malaltia, va brindar-se espontàniament a estar dintre d'aquest Palau per si era necessària la seva presència. Això sí, no el vàreu veure més que en el moment de l'emissió del vot. Era l'únic que podia fer, i això féu Rossell i Vilar.

Jo, després d'això, creient interpretar, no solament el sentir de la Majoria, sinó el sentir de tota la Cambra, m'adhereixo a la proposta feta per la Presidència perquè consti en acta el nostre condol per la pèrdua de l'amic i company Rossell i Vilar. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Realment, és molt sensible que en tants pocs dies de diferència la Cambra nostra torni a haver de portar dol per la baixa d'un altre dels nostres companys, Pere Màrtir Rossell i Vilar.

Indubtablement, moltes coses podien separar-nos d'ell, però jo, que tinc un respecte extraordinari a les conviccions dels altres quan són honradament professades, per damunt de totes aquestes diferències, vull fer recordar una cosa que ens unia íntimament amb ell, i era el seu profund catalanisme de tota la seva vida, de sempre, estant disposat a fer tots els sacrificis en bé de la nostra Catalunya. Ell, no d'ara, sinó de sempre, havia dedicat tots els seus esforços a la causa de Catalunya.

Nosaltres recordem, com vosaltres també recordeu, les intervencions profitoses que ell va tenir a l'antiga Mancomunitat de Catalunya dirigint tants i tants aspectes de la vida catalana, i, sobretot, el que feia referència a les qüestions del camp i de la ramaderia. Tots podeu recordar els magnífics resultats que varen donar aquells cursos que ell dirigia i personalment anava vigilant respecte la selecció del bestiar a Catalunya per tal d'aconseguir que arribés el moment en què nosaltres mateixos ens bastéssim. Tot el que ell féu a l'Escola d'Agricultura per tal de millorar la producció del nostre camp, base de la prosperitat de tots els pobles, també ho recordeu.

Nosaltres, davant d'això, ens unim de tot cor

al dol de la Majoria i de la Cambra, i a proposta del nostre President de què consti aquest condol de la Cambra en l'acta del dia d'avui, i si en vida estàvem units amb ell pel catalanisme, després de la mort continuem units també a ell amb el mateix esperit, desitjant que ens inspiri a tots en bé de les tasques que realitzem en favor de Catalunya. (*Molt bé!, en diferents escons.*)

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats. Fa molts pocs dies que havíem de doldre'ns de la pèrdua d'un amic i d'un company estimat, Ricard Palacín. Avui ens trobem amb una nova baixa tan lamentable com aquella.

Amic de molts anys de Màrtir Rossell i Vilar — com ho era també de Ricard Palacín —, voldria jo posar en les meves paraules una emoció sentimental i fins m'atreiria a dir adequada en aquests moments d'efusió de tots els sectors de la Cambra per a deploar la pèrdua d'un company estimat, però crec que després de les paraules que s'han dit, em basta solament remarcar que nosaltres ens adherim cordialment, amb tota l'efusió, al sentiment que tots compartim per aquesta pèrdua irreparable.

Previsible com és la mort, és sempre molt trista quan s'escau a prendre del nostre costat persones que podrien ajudar-nos i persones que podrien guiar-nos i fins i tot il·luminar-nos en les tasques que nosaltres hem de realitzar aquí per la nostra Catalunya. I no cal dir que Màrtir Rossell i Vilar era una de les persones selectes, una de les persones que amb més èntus, que amb més fervor i amb més entusiasme podien col·laborar a aquesta obra grandiosa que nosaltres hem de complir. Per això nosaltres l'enyorarem, sentirem la seva pèrdua. No és moment ara de dir si nosaltres estàvem completament identificats amb el seu ideari, perquè el que ens reca és que ell no sigui present per a poder discutir alguns dels extrems de la seva ideologia. No obstant, mort ell, nosaltres estimem d'ell aquesta mena de perfum que deixen les persones pures i nobles com Màrtir Rossell i Vilar, l'amistat i la presència del qual ens ennoblia a tots.

Jo desitjo que el nostre vot consti també en aquesta expressió del sentiment que tots sentim per la seva pèrdua, i desitgem, sobretot, que el seu record no ens abandoni. Persones com Palacín i Rossell i Vilar han d'ésser enyorades de tots. No pertanyia solament a la Majoria, pertanyia a la Cambra, pertanyia a Catalunya, era company de tots. Compartim amb ells els sentiments i és tot Catalunya que sent la seva pèrdua, i per això nosaltres, d'una manera molt cordial, d'una manera molt efusiva i molt sincera, ens adherim a aquest dol. (*Rumors d'aprovació.*)

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Senyors Diputats: L'amistat antiga que ens unia amb Rossell i Vilar, els moments que havia passat en l'antiga Mancomunitat veient el que ell valia i el seu zel i la seva estimació per Catalunya, podrien donar motiu a què jo prodigués elogis a la seva memòria. No obstant, jo no faria més que repetir, i repetir malament, les brillants manifestacions que s'han fet en aquests moments, i per això, en nom d'Acció Catalana Republicana, no he de fer

altra cosa que sotscriure tot el que s'ha dit aquí en elogi d'aquesta persona, d'aquest home tot cor i tot ideal abrandat d'amor a Catalunya.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: El meu sentir en aquest trist esdeveniment que ocupa l'atenció de la Cambra, quedava perfectament expressat i representat per les paraules que s'han dit en nom d'aquesta Minoria; però com que aquí, més que els grups parlamentaris sembla que han portat la seva veu les representacions polítiques, jo no em voldria exposar a què una abstenció de la meua part pogués ésser mal interpretada. Jo també he de portar la meua adhesió al sentiment que tots experimentem, en nom del grup polític que represento, que ha estimat sempre el patriotisme i les activitats de sacrifici i d'amor a la nostra terra, portats a terme per aquest company que ens ha acabat de deixar. Sento per damunt de totes les diferències ideològiques aquesta pèrdua que avui experimenta Catalunya, com una pèrdua pròpia. Res més.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: És amb veritable emoció que jo, en nom del Govern, vaig a adherir-me a les manifestacions de condol que unànimement de tota la Cambra, a proposta de la Presidència, s'han fet aquí. Els atzars de la vida política havien fet que personalment amb mi, per segona vegada, ens trobéssim junts Rossell i jo en una mateixa tasca. Jo he de recordar de la persona de Rossell, no solament aquelles característiques que aquí s'han retret, sinó que, al propi temps, era un professor, era un funcionari que tenia la Generalitat i jo també a la vegada he de dir que dintre de la vida política una de les compensacions, potser la més estimable que hom hi troba, és aquesta relació personal que es contrau a través d'un mateix entusiasme i d'un mateix treball quan hi ha la sort de què cristallitzi en una fonda i en una veritable amistat. Aquesta era la relació personal amb què em trobava jo amb Rossell. A través de les seves ocupacions, primer dintre de la Mancomunitat, després dintre de la Generalitat, des de bons inicis, des de fa ja catorze o quinze anys, s'havia iniciat entre nosaltres dos una tan pregonia amistat que jo crec que podria classificar Rossell i Vilar com un dels més bons amics que jo havia adquirit en aquesta edat difícil de controure fondes amistats. Per a mi, Rossell era un amic incondicional, era un veritable efecte el que ens professàvem. Comprendran els senyors Diputats tots que en l'expressar en aquest moment el nostre condol hi posem aquest sentiment que porta la situació de tristesa i de dolor en què la mort d'un company i d'un amic ens priva que poguem continuar departint les tasques que ens són comunes. Jo recordo de Rossell i Vilar, en aquest caire de funcionari, una època en què l'Escola d'Agricultura havia arribat a un decandiment espiritual, i a través d'ell, com a través d'un altre malaurat company, Vilar, com a través del que

avui és el nostre estimat Conseller Primer, va ésser possible, gràcies a llur entusiasme, a llur patriotisme, i a les grans qualitats que adornaven Rossell i Vilar, va ésser vençut. Aquest entusiasme, aquest amor que ha amarat tots els seus actes, tota la seva actuació a favor de Catalunya, tot això el feia incansable; es prodigava d'una manera que, senyors Diputats, em fóra difícil de poder jo plasmar amb paraules els seus treballs i les seves activitats, de tal manera que durà un període en què Rossell i Vilar no solament organitzava aquells concursos pel millorament de la raça a què es referia el senyor Abadal, sinó que ell era l'autor del sistema de puntuació adequat a la finalitat que es perseguia. Doncs bé, en aquells moments Rossell i Vilar es prodigava en forma tal que es podia dir que no tenia un sol moment de repòs; a penes si podia dedicar alguns dies als afers més íntims de família i a les tasques de la càtedra que professava, perquè contínuament, a través dels serveis, recorria Catalunya i sabia no solament portar a la nostra pagesia el convenciment de la importància perseguida, sinó que sabia amarar-la de tal entusiasme que amb veritable altruisme tota la nostra pagesia, en contribuir al millorament de la ramaderia, ho feia amb els ulls fets en la prosperitat de tota la nostra Catalunya. En fi, senyors: és, com deia abans, doblement sensible la pèrdua de Rossell com a company, aquí al Parlament, perquè no solament per les gestions que ja havia fet, sinó per les intervencions que necessàriament ell havia de desenvolupar aquí el dia que es plantegessin problemes adequats a les seves activitats, sinó que també com a funcionari per la Generalitat, per Catalunya, un dels homes que amb més desinterès, amb més entusiasme i amb més amor havia treballat per la prosperitat de Catalunya. Així, doncs, jo m'uneixo, en nom del Govern, a les mostres de condol aquí manifestades i prego també que consti en acta el condol del Govern per la mort de Rossell i Vilar.

El Sr. PRESIDENT: Constarà en acta el condol de la Cambra per la mort de Rossell i Vilar.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El càrrec dels havers del personal temporer de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: És per a dirigir-me breument al senyor Conseller de Governació, més que per a formular-li un prec, per a anunciar-li un altre prec que li formularé un altre dia. En el *Bulletí Oficial de la Generalitat*, en el dia d'avui, es publica una Ordre, millor dit, un Decret, signat pel senyor Conseller de Governació, en el qual es diu que el personal temporer de la Generalitat, que fins avui havia percebut els seus havers amb càrrec a la partida 109 del Pressupost vigent de despeses, passi d'avui endavant a percebre aquests havers amb càrrec a la partida 1209 de l'esmentat Pressupost. La

primera impressió, sense profunditzar en el que significa aquesta disposició, m'ha fet l'efecte a mi, i en aquest sentit anuncio, per al dia que sigui, un prec, i en el cas necessari, una interpellació al senyor Conseller de Governació, m'ha fet l'efecte que això comporta una transferència que hauria hagut de venir al Parlament. Fa pocs dies que el senyor Conseller Primer va llegir un Decret en què es referia a transferències de crèdit, i avui, amb gran sorpresa meva, veig una veritable transferència de crèdit, encara que no se li doni el nom de tal, feta per Decret; i aquesta transferència té importància, a més, perquè no solament hi ha, a la meua manera de veure, infracció legal, sinó perquè en virtut d'aquesta transferència vertadera desapareix del Pressupost la partida 1209, que és aquella que deia «Per a atendre les despeses d'organització de serveis i modificacions en els existents que deriven de les necessitats motivades per la creació o acoblament de serveis en el període del seu traspàs per part de l'Estat a la Generalitat». Es a dir, hi havia una partida de 200,000 pessetes per a atendre aquelles necessitats urgents que portés el traspàs de serveis. Avui, en virtut d'aquest Decret, aquesta partida desapareix per a venir a ésser absorvida pel personal temporer que ha esgotat ja la partida de 420,000 pessetes, i tan sols som a la meitat de l'any econòmic. Això ve a confirmar la impugnació que nosaltres fèiem d'aquesta partida quan es va discutir el Pressupost, i, per tant, això motiva aquest anunci de prec o d'interpellació al senyor Conseller de Governació. Però el que motiva que jo cansi l'atenció de la Cambra, és demanar al senyor Conseller de Governació si té a bé portar a la Cambra unes dades indispensables per al desenvolupament d'aquest tema. I aquestes dades considero que són: Llista del personal temporer que hi havia a la Generalitat el 1.º de gener d'aquest any i que hi ha en el dia d'avui; llocs en què treballa aquest personal; quantitats que han estat esmerçades fins el dia d'avui per al pagament dels havers. Si el senyor Conseller de Governació no té inconvenient en què vinguin aquestes dades a la Cambra, tal vegada, a la seva vista, tractaré d'aquest tema amb més amplitud.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: En realitat, el senyor Vallès i Pujals demana unes dades per a venir aquí al Parlament a anunciar una interpellació o un prec, segons la importància que se li vulgui donar a l'afer que estem discutint. Per la meua banda, no tinc cap inconvenient en facilitar aquestes dades perquè es pugui plantejar aquest prec o interpellació amb tota l'extensió que sigui necessària. Però com que quedaria aquí en l'ambient flotant una mena d'acusació que amb vaguetat el senyor Vallès i Pujals ha deixat escórrer en el transcurs del seu parlament, em permeto dir-li que, en realitat, el personal temporer que avui dia està treballant a la Generalitat és degut a les necessitats que ha portat el traspàs de serveis efectuat en virtut de l'Estatut de Catalunya. No és — i ho poden comprendre perfectament les VV. SS. — ganes de negligir les transferències que han d'ésser aprovades pel

Parlament; és l'aplicació d'una partida que està dintre del Departament de Governació, a una altra partida que està dintre el mateix Pressupost del Departament de Governació. És una cosa perfectament lícita i legal dintre d'aquesta forma que s'ha donat per la Constitució Interior de Catalunya i per la manera que ens regim nosaltres; no és necessari, doncs, portar-ho aquí al Parlament. Ara bé, com que el senyor Vallès i Pujals ha anunciat aquest prec o interpellació, espero que en el moment que tingui aquestes dades i s'hagi donat compte que no hi ha hagut cap infracció legal, en aquell moment serà quan es donarà compte que no hi ha necessitat de fer aquesta interpellació o prec.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Per agrair al senyor Conseller de Governació l'oferta que ha fet de trametre a la Cambra aquestes dades en vista de les quals realment podrem parlar a fons d'aquesta qüestió, i m'alegraria molt de poder donar raó a les manifestacions del senyor Conseller de Governació en el sentit que no hi hagut cap transgressió. Repeteixo que a la meua manera de veure hi és. I que, a més, d'aquesta transgressió té importància el que en podríem dir el caràcter alarmant que té aquest Decret, perquè si el personal temporer s'ha menjat una partida de 420,000 pessetes i no pot cobrar els havers d'aquest mes perquè es diu que cobrin amb càrrec a la nova partida a comptar del 1.º del mes que som, es a dir, que se li dona efecte retroactiu, aquest personal, que s'ha menjat 420,000 pessetes fins avui, no arribarà al 31 de desembre amb les 200,000 pessetes que avui li donem i s'haurà de tornar a augmentar de nou la partida; com que això planteja el problema del personal temporer que ja varem plantejar nosaltres en la discussió del pressupost, crec que és necessària explicar aquesta interpellació en vista de totes les dades que he demanat i que crec indispensables per parlar d'aquest afer.

Pregunta ajornada

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Era per a dirigir una pregunta al senyor Conseller de Treball, que en aquest moment no és a la Cambra. Li faré demà, perquè no és res urgent.

D'un aval de la Generalitat als colliters d'avellanades de les comarques tarragonines

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casabó.

El Sr. CASABÓ: Senyors Diputats: Per a formular un prec al Conseller d'Agricultura i Economia. Fa un quant temps, la Generalitat va concedir el seu aval a una entitat denominada «Unió de Colliters d'Avellanades del Camp de Tarragona.» Amb motiu de la baixa considerable que va experimentar el preu de l'avellana i de l'alarma que va produir als nostres pagesos el fet d'haver de liquidar a preus molt depressius les avellanades en

existència, es varen fer gestions prop de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis i aquesta, amb data 13 de desembre del 1932, amb data 21 de febrer del 1933 i amb data 17 de juny del 1933, ha acordat uns préstecs que han arribat a la suma de 729,000 pessetes amb l'aval de la Generalitat acordat amb anterioritat.

Fa precisament uns quants dies que va començar a córrer, no se sap per qui propagat, entre els pagesos del camp de Tarragona i comarca de Reus, principalíssimament afectats per aquest assumpte, el rumor que la Generalitat negava la continuació de l'aval i fins es va concretar més: es va arribar a dir que pel dia 1.^{er} de setembre era precis liquidar totes aquestes operacions i retornar els cabals que havien estat donats a préstec. Jo he procurat fer algunes investigacions prop de la Caixa de Pensions i he pogut comprovar que no havia estat pas reclamada per la Caixa de Pensions cap d'aquestes pòlisses o, millor dit, préstecs fets sobre aquestes mercaderies i a la vegada em vaig permetre ahir adreçar-me també particularment al senyor Conseller d'Agricultura i Economia per a demanar-li si és que la Generalitat en realitat havia pres aquells acords en relació a la cessació d'aquest aval, i avui, tal com he indicat abans també particularment al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, demano aquí en forma parlamentària i en representació dels interessos afectats d'aquelles comarques si és que realment hi ha algun acord del Consell Executiu de la Generalitat per a la liquidació d'aquest aval. En tot cas, que per un període que s'entengui prudencial, tenint en compte els interessos afectats i, a més, la relativa poca importància de l'operació, la Generalitat estigui disposada a continuar prestant aquest aval que fins ara ha vingut prestant als agricultors d'aquelles comarques.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: Podria contestar molt concretament, molt sintèticament, les manifestacions o pregunta formulada pel senyor Casabó, dient que el Consell de la Generalitat no ha pres cap acord, però crec que l'importància de la qüestió fa que jo faci unes altres manifestacions. Com indicava molt bé el senyor Casabó, aquesta operació va tenir per objecte evitar que els petits propietaris, els conreadors de la terra del camp de Tarragona, haguessin de vendre l'avellana en un moment de depressió d'aquest fruit, de tal manera que quan es va realitzar l'operació el preu oscil·lava als voltants de les 40 pessetes els 50 kilos, i no dic jo que sigui com a causa única l'operació d'aquest aval fet per la Generalitat a favor d'aquests colliters, però segurament que també hi haurà contribuït a què el preu anés augmentant, car ara jo no sé a quin preu es cotitza aquest fruit, però no fa molts dies que es cotitzava al voltant de 83 pessetes el sac de 50 kilos. Això vol dir que fou eficaç la intervenció nostra. Pot molt bé succeir que, com que encara hi han prou operacions d'aquestes per a cancellar, encara que de les 700,000 pessetes que aproximadament és el volum total de les operacions que s'han fet, se'n han amortitzat ja més de 200,000, i, de totes maneres, encara resta una quantitat d'avellana afecta a pignoració de prou importància, per-

què em sembla molt que el tipus a què es feien els préstecs era al voltant de 20 pessetes per sac, el que vol dir que les 500,000 pessetes, que aproximadament és el volum actual d'aquestes operacions que hi han pendent de liquidació, afecten a un volum de mercaderia considerable, pot molt bé succeir, dic, que segurament volent tal vegada especular a la baixa, s'ha escampat pel camp de Tarragona aquesta nova, que no té cap fonament, de què la Generalitat anava a exigir els reintegraments d'aquestes quantitats, a l'objecte de produir entre els colliters un efecte de demoralització, produint així una baixa. Per tant, em plau des d'aquest lloc fer públicament la manifestació que el Govern de la Generalitat no té res acordat respecte a aquesta qüestió. Ara bé, això no vol dir que nosaltres no desitgem que, dintre de les possibilitats que ofereixi el mercat, els colliters vagin donant sortida als seus fruits i vagin amortitzant aquesta operació, que per la seva naturalesa no pot ésser de llarg termini. Aquest és un consell que jo crec que s'hauria de donar a tots els colliters del camp de Tarragona per al moment en què se'ls hi ofereixi possibilitat, però sense necessitat de precipitacions, perquè nosaltres no en tenim cap, perquè vagin cancel·lant aquesta operació que per la seva índole i per la seva naturalesa és a curt termini. Aquesta és la situació del problema; però aquesta manifestació meua no és més que com un consell que crec que haurien de recollir els interessats, però no de cap manera ha de significar un apremi del Govern perquè cancellin aquesta operació.

Això és el que he de contestar al senyor Casabó respecte a la pregunta concreta que m'acaba de dir.

El Sr. CASABÓ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casabó.

El Sr. CASABÓ: Per a agrair les manifestacions concretes i categòriques que ha volgut fer el senyor Conseller d'Agricultura i Economia, el qual, en contestar la meua pregunta, ha dit precisament alguna cosa que potser jo he donat a entendre, perquè es tracta d'alguns interessos que es podrien dir bastards o d'especulació o de cosa a la qual valia més no referir-se directament, però que ell, en nom del Govern, com em fa l'efecte que era el seu deure, ha volgut deixar ben concretament determinat que el Govern de la Generalitat no sent cap pressa ni pot fer-se ressò de cap d'aquests rumors o maneigs que puguin tenir gent interessada en aquest moment en fer que el pànic s'apoderi de la pagesia del camp de Tarragona. En quant al consell, que jo trobo encertadíssim, perquè aquesta operació no pot ésser d'un termini indefinit, i si les circumstàncies ho permeten els hi convé molt més pel seu propi interès als colliters fer la liquidació, crec que donat per l'autoritzada veu del senyor Conseller d'Economia serà recollit pels interessats, que tindran ocasió per la premsa d'assabentar-se de les seves manifestacions.

Continuació de la interpel·lació sobre la política municipal del Govern de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Comprèn, senyors Diputats, l'estupefacció que causa en aquest

moment el reemprendre la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat de Catalunya, però no és la culpa de l'interpellat ni dels que intervingueren en aquesta interpellació i molt menys del Conseller de Governació, que aquesta hagi sofert aquest retard i s'hagi ajornat, fent que ni els Diputats ni els ciutadans en general puguin seguir en tot el seu desenvolupament aquest afer.

Han passat moltes coses des del moment en què es va iniciar aquesta operació que s'ha retardat d'aquesta manera indefinida i que produeix en aquest moment com una sensació de cosa rescalfada. En virtut d'això, jo vaig a fer una intervenció brevíssima, perquè en cas que aquesta interpellació agafi nova volada pugui tornar a prendre la paraula per a discutir un a un tots els punts sobre la política municipal seguida pel Govern de la Generalitat.

He d'agrair, en primer lloc, les intervencions que han tingut respecte a la política municipal del Govern de la Generalitat el senyor Dot, el senyor Farreres, el senyor Fontbernat, el senyor Viadiu i el senyor Espanya, que intervingueren defensant diferents punts de vista. Jo els agraeixo aquesta intervenció pel que representa l'ajut, de recolzament, a la teoria que havia sustentat el Conseller de Governació, i, per tant, el Govern de la Generalitat de Catalunya sobre la política municipal, però a mi em cal, i és un deure de justícia, fer remarcar dos punts essencials: El senyor Vallès i Pujals, en la primera intervenció, volgué fer veure que existia una mena de disparitat de criteri entre la posició política del Conseller de Governació i el que era president de la Comissió de Governació i el que representava dintre de Catalunya la Federació de Municipis. Aquestes dues suposicions gratuïtes del senyor Vallès i Pujals foren refutades d'una manera decidida, valenta i clara pel senyor Simó i Bofarull i el senyor Arnau. Jo els agraeixo el seu recolzament de les teories que jo vaig sustentar, perquè, en definitiva, eren les teories del Govern, eren les teories del Partit que té el Govern de Catalunya.

També em plau referir-me al senyor Serra i Moret. El senyor Serra i Moret tingué una intervenció en aquesta Cambra en el sentit de què, si bé, en veritat, en alguns Ajuntaments, i es va referir, d'una manera especial, a l'Ajuntament de Sant Celoni, ni llurs components, ni tots els motius que es movien al voltant de l'Ajuntament eren gent recomanable, sostenia la teoria de la no intervenció del Govern de Catalunya, perquè tenia un principi d'autonomia clàssica, autonomia absoluta dels Ajuntaments. Però el senyor Serra i Moret — jo vull passar per alt totes les seves afirmacions — en virtut d'una gesta seva, d'una actuació seva, mereix la nostra gratitud. El senyor Serra i Moret es trobava al Parlament d'Espanya, a les Corts Constituents, quan el senyor Guerra del Rio va fer un atac directe a Catalunya amb motiu de les actuacions del Conseller de Governació. El senyor Guerra del Rio, que s'havia empeltat una mica del senyor Tries de Bes i del senyor Vallès i Pujals, va afirmar que el senyor Conseller de Governació de Catalunya era una mena de Romero Robledo amb barretina, i aleshores el senyor Serra i Moret, que es trobava assegut en els escons del Parlament de les Constituents, va

trobar que això que deia el senyor Guerra del Rio era una cosa excessiva, car una de les seves afirmacions era que un 60 per 100 dels Ajuntaments de Catalunya havien estat destituïts i que s'intentava destituir l'Ajuntament de Barcelona, i una pila d'enormitats per aquest estil, i el senyor Serra i Moret es va aixecar al Parlament de les Constituents i va defensar la posició del Govern de la Generalitat de Catalunya en aquest afer. A mi em plau retre públicament aquí aquest tribut d'homenatge al senyor Serra i Moret, que va defensar tan dignament l'autonomia, no ja al Govern, sinó l'autonomia de Catalunya.

En aquesta interpellació jo hi he vist dues directrius, i aquestes dues directrius són dintre de Lliga Catalana. Una directriu portada pel senyor Vallès i Pujals i pel senyor Vidal i Guardiola, directrius de combat, directrius de lluita, directrius de dir que s'havia infringit tal o qual precepte reglamentari, tal o qual llei, unes formulacions purament legislatives. Hi hagué una altra directriu dintre de Lliga Catalana — que a mi em consta i m'agrada fer constar aquí — que fou del senyor Tallada i del senyor Rovira i Roure. El senyor Tallada i el senyor Rovira i Roure es produïren en un terme completament diferent del que s'havien produït el senyor Vallès i Pujals i el senyor Vidal i Guardiola. Dintre de Lliga Catalana es produïren aquestes dues directrius; jo ja sé que és molt difícil poder fer posar en contraposició una gent que està tan unida com Lliga Catalana...

El Sr. CASABÓ: Venim tots.

El Sr. CONSELLER de Governació: ...tan compactament unida com Lliga Catalana, que, en un moment donat, va tenir la sinceritat de contraposar-se els uns als altres; però això no és culpa meua.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ni nostra.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Vidal i Guardiola, com el senyor Vallès i Pujals, són homes que tenen la sang més viva, més encesa; veien davant seu l'Esquerra Republicana de Catalunya, no veien la legalitat dels fets que s'havien produït des de la Conselleria de Governació...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: La illegalitat.

El Sr. CONSELLER de Governació: ...i, en canvi, el senyor Tallada i el senyor Rovira i Roure convingueren amb mi que jo havia actuat d'una manera perfecta... (*Rumors i rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CASABÓ: Posem-li, divina.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Tallada deia, aproximadament: «És veritat, a Ulldecona estan provats tots els fets pel motiu dels quals ha estat destituït aquell Ajuntament, però el senyor Conseller de Governació havia de tenir una mica més de bonhomia, de benevolença, havia de fer com els Jutges, que no estudiaven solament el fet en si, sinó totes les causes, les circumstàncies que rodegen aquest fet, i aleshores, encara que siguin certs els motius que han produït la destitució dels càrrecs governatius de l'Ajuntament de Ulldecona, el Conseller de Governació havia de tenir una mica de bonhomia i no havia de suspendre aquests càrrecs governatius.»

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : No acceptem aquesta interpretació.

El Sr. CASABÓ : No va dir això ; cerquin-ho al DIARI DE SESSIONS.

El Sr. CONSELLER de Governació : El tinc aquí. Jo dic a les VV. SS. que tinguin un moment de calma. Era una cosa ja refredada, aquesta interpellació de política municipal, però jo m'hi trobo molt bé dintre d'aquesta interpellació de política municipal, i potser serà amb les meves paraules, amb la manera de dir les meves coses; que aquesta interpellació torni a agafar una espècie de vitalitat, torni a sorgir, a discutir-se, perquè a mi m'agrada molt poder discutir, sobretot quan davant meu tinc homes tan preparats i que tenen una predilecció al discurs.

Jo he de recollir també una manifestació del senyor Vallès i Pujals. El senyor Vallès i Pujals, en la seva interpellació, a més d'anar escatint un a un els punts en què jo havia infringit la Llei, segons ell, va tenir una especial atenció en reconèixer un fet, i el fet és el següent : Que era una llàstima que s'emprés l'Oficina d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya en aquests assumptes d'inspecció. Diu : «Dintre d'aquesta Oficina d'Administració Local de Catalunya hi ha gent preparada, hi ha el milloret de Catalunya en matèria municipalista.» Va dir aquestes paraules, i el senyor Vallès i Pujals, jo crec que, amb tota sinceritat, que ben pensadament, va voler fer un elogi al Conseller de Governació, perquè ell no desconeix pas que l'Oficina d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya ha estat formada únicament i exclusivament pel Conseller de Governació. Quan aquest s'ha volgut rodejar de gent que és el milloret de Catalunya en matèria municipalista, i no ha fet absolutament res sense que es produïssin els dictàmens d'aquesta Oficina d'Administració Local, és donar-me a *posteriori* la raó de totes les coses que jo he fet. Però he de dir més. L'Oficina d'Administració Local, que, com saben les VV. SS., s'ha fet per mitjà de concursos en els quals ha presidit un recte esperit de justícia, que no hi ha ningú que el pugui negar, en què s'ha produït el Conseller de Governació per proveir les places que s'anunciaren a l'Oficina d'Administració Local, jo entenc que és el millor de Catalunya, que aquella és una Oficina preparada per a resoldre tots els assumptes dels Ajuntaments de Catalunya, i les manifestacions del senyor Vallès i Pujals solament vénen a recolzar el meu criteri i em donen una àmplia satisfacció, perquè jo també estava orgullós, satisfet, d'aquesta Oficina d'Administració Local pel que representava per a l'autonomia de Catalunya i no haver-hi portat cap sentit partidista, sinó un sentit de competència i de tecnicisme.

Al senyor Vallès i Pujals, una de les coses que el molestava més, és que jo li digués que li havien encomanat una mala papereta en voler fer aquesta interpellació de política municipal del Govern de Catalunya. Jo no hi puc fer res, senyor Vallès i Pujals ; les circumstàncies de la vida a vegades ens porten a situacions difícils. La V. S. és d'una habilitat reconeguda — jo l'he reconegut moltes vegades —, però aquesta interpellació està

descentrada ; aquesta interpellació no té una fonamentació prou forta per a poder fer una impressió a ningú, i la V. S. té sort de les seves dots que el caracteritzen per haver pogut portar una interpellació que tingués l'aspecte d'una cosa que es sosté. En definitiva, era una cosa montada en l'aire, i això, malgrat tot, resta en el DIARI DE SESSIONS, i a això no es pot fer absolutament res ; o és cert, o no són certes aquestes coses. Quan això no té una fonamentació legal, és molt difícil, malgrat l'habilitat, malgrat el prestigi parlamentari que pugui tenir un senyor Diputat, poder sostenir-ho. Jo ho lamento per la V. S.

Però com que el senyor Vidal i Guardiola, que també va voler remetre, no solament amb una argumentació copiosa, sinó amb una sèrie de llibres que va estendre aquí, que semblaven les ametralladores per enderrocar tot el Govern de Catalunya, en què enfocava l'actuació del Conseller de Governació.

El Sr. CASABÓ : Les ametralladores són els seixanta vots ; aquí no n'hi ha d'ametralladores.

El Sr. CONSELLER de Governació : ...Malgrat de tot això, el senyor Vidal i Guardiola tampoc no va poder fer aquell paper brillant que tots nosaltres esperàvem de la seva capacitat. (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*) I no el pogué fer perquè, senyor Vidal i Guardiola, jo em permetré referir a la V. S. i a tota la Cambra, una petita anècdota : Amb motiu d'una interpellació del senyor Rovira i Roure, d'un expedient que vaig ordenar fer a l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, es va permetre fer unes afirmacions. El senyor Vidal i Guardiola aquell dia anava cavalcant dintre de la seva fogositat natural, i no es donà compte que la fogositat, la bona fe, aquest entusiasme juvenil no l'acompanyava amb la realitat de les coses. (*Rumors i rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Els Srs. VENTOSA I CALVELL I DURAN I VENTOSA : (*Dirigint-se al senyor Vidal i Guardiola.*) Enhorabona.

El Sr. CONSELLER de Governació : El senyor Vidal i Guardiola va dir, amb motiu d'aquella interpellació, una cosa que em permetré llegir. Jo recolzava l'argumentació, el motiu per què jo havia ordenat l'expedient de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, en Decret que el senyor Vidal i Guardiola no volia acceptar. Jo deia : «He ordenat senzillament que l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, millor dit, he ordenat a l'Alcalde directament, que obri un expedient dintre del termini de quinze dies, durant el qual podran presentar-se a declarar les persones inculpables. I això és completament legal ; això està dintre de la Llei, i per a demostrar-ho a les VV. SS. hauré de tenir l'honor de recordar-los el Reial decret del 24 de març del 1891, que està vigent.» I el senyor Vidal i Guardiola contestava, amb la seva impetuositat natural : «No», i el Conseller de Governació, deia : «Sí, està completament vigent», i el senyor Vidal i Guardiola contestava : «Un Decret del 1909 del Govern Moret ho va abolir tot ; un Decret del Govern Moret va fer bugada». I més tard afegia : «Jo desitjo pronunciar breus paraules per al·lusions del company senyor Rovira, que vull recollir en públic. Fan referència al problema de si un Decret de

l'any 1891 que era evidentment un instrument de caciquisme, regeix o no avui a la Catalunya autònoma. Jo crec que aquest problema té una transcendència superior a la qüestió concreta de la Seu d'Urgell o a la de qualsevol altre Ajuntament», i jo li contestava que no podia acceptar la interpellació, perquè era qüestió dels Tribunals. La V. S. afirmava que aquest Decret del 1891 no estava vigent, perquè un Decret del 1909 del Govern Moret, encara que el senyor Vallès i Pujals deia Maura en compte de Moret...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Un lapsus.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Un error. Sé perfectament que era Moret.

El Sr. CONSELLER de Governació: Prou sé que va ésser una equivocació del moment...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Un lapsus.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo dic, senyor Vidal i Guardiola, que aquell dia que la V. S. se sentia tan impetuós, va incórrer, va cometre, una equivocació. I ara prego que em sigui permès llegir el Decret Moret, pel qual queda completament vigent aquesta disposició. El Reial decret de 15 de novembre de 1909, en l'article 6.º diu el següent: «Mientras otra disposición legal no se dictare, se considerarán vigentes las contenidas en el Real decreto de 24 de marzo de 1891 dictado para suplir las deficiencias de la Ley vigente acerca del procedimiento a que habrán de sujetarse las reclamaciones que se entablen sobre las elecciones municipales, sorteo de concejales, incapacidad de los proclamados y alegación de excusas, por motivos anteriores a la elección.»

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿I l'Estatut municipal?

El Sr. CONSELLER de Governació: Quan hom té una relliscada com aquesta... I, encara, ja n'hi recolliré alguna altra.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs sobre aquesta jo li contestaré avui mateix, encara que no sabia que avui havia la V. S. de parlar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Bé.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I no necessitaré pas dos mesos per preparar-me. Avui mateix li contestaré. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Després que una persona seriosa afirma aquestes coses i existeix l'article 6.º del Decret aquest, s'arriba al resultat que no s'està al corrent de la legislació actual. Jo, senyor Vidal i Guardiola, em permetré amb franquesa dir-li que aquestes impetuositats seves no me les puc prendre com una cosa d'acusació, sinó més aviat les prenc com una d'aquelles facècies...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Li repetiré les acusacions, i espero que me les contesti.

El Sr. CONSELLER de Governació: No s'enfadi la V. S. que no hi guanyariem res. (*Rialles.*) El senyor Vallès i Pujals deia que el Conseller de Governació havia estat un home sorprès en la seva bona fe pels Diputats, que els Diputats eren els inductors d'aquesta sèrie d'extralimitacions que ha fet el Conseller de Governació. I prova d'això està en què es parla de l'Ajuntament de Sant Celoni i no contesta ningú a la Cambra, perquè en relació a aquest Ajuntament els inductors no es poden asseure en aquesta Cambra. Es parla d'Uldecona i surt el senyor Farreres i Duran a batre una lluita, perquè és l'inductor de tot el que s'ha fet en aquell Ajuntament. Es parla

d'Esparreguera i surt l'amic Fontbernat a trencar les seves llances per aquest Ajuntament. I es parla de Begudà i surt el senyor Dot, que també parla d'aquest Ajuntament. En definitiva, les VV. SS. creuen que el Conseller de Governació és un home que està assegut, en el Departament, en la Conselleria de Governació, i s'hi acosten els Diputats, senzillament, i li diuen: «Faci això!» I el Conseller de Governació, immediatament, cerca els fonaments legals o semilegals, perquè les VV. SS. han dit que són ilegals i és il·legalment que fan aquesta sèrie de barbaritats que han tingut ressò en aquest saló i també al Parlament d'Espanya. No. El senyor Vallès i Pujals coneix molt poc la meua manera d'ésser per creure que per la influència i per l'amistat particularíssima que pugui tenir amb un senyor Diputat pugui fer jo, pugui fer el Conseller de Governació, força per arribar a una destitució o a una senzilla modificació d'un Ajuntament, sense que la mesura sigui igual i fonamentada. I en prova d'això que dic, vaig a citar ara un cas, el cas més viu que les VV. SS. tenen interès en defensar: el cas de l'Ajuntament de Sant Celoni.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No tenim interès en cap.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: S'equivoca la V. S., senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es el mateix interès que tenen els radicals amb Sant Celoni, fins el punt que es pot dir que estem completament agermanats amb els radicals en aquest afer.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ahir vàreu votar plegats amb els radicals, en el Parlament de Madrid.

El Sr. TRIES DE BES: El senyor Hurtado ho ha definit ja, això. (*Rialles.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Esperem que se'ns contesti el que s'ha dit.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència prega als senyors Diputats que s'abstinguin d'interrompre i encara més que s'abstinguin de les interrupcions col·lectives. Ja podran parlar els senyors Diputats quan els arribi el torn. Pot continuar el senyor Conseller de Governació en l'ús de la paraula.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyor President i senyors Diputats: A mi em plauen molt les interrupcions col·lectives, perquè demostren una cosa, i és que amb la força de les veus es vol suplir la força de la raó. Ja és sabut que quant un es creu en el cas de defensar una cosa i no té raó, ha de cridar molt, ha de cridar fort.

El Sr. TRIES DE BES: El senyor Fontbernat protesta. Així es matarien el cors. (*Rialles a tota la Cambra.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: He d'insistir en afirmar que no pot ésser la influència d'un Diputat, ni la pressió amistosa, ni la pressió ni conveniència de partit, el que pugui fer el que ens hagi indicat la conveniència de fer-se o que s'ha fet des del Govern de la Generalitat. I prova d'això és que la V. S. en feia retret que el Decret destituint l'Ajuntament de Sant Celoni, aquest Ajuntament en relació al qual, torno a repetir, que esteu d'acord amb els radicals, fins al punt que encara no sabem si l'Ajuntament és radical i de Lliga Catalana, va ésser signat el ro de maig i va sortir el dia 27. I la V. S., senyor Vallès i Pu-

jals, deia: «Fixint-se bé com això és una equivocació del Conseller de Governació, que va tenir molts dies l'Ordre suspensent a l'Ajuntament de Sant Celoni, o bé es que el Conseller de Governació va pensar molt sobre l'Ordre abans de dictar-la.» I amb això la V. S., que és legalista i no pot desconèixer aquestes matèries, ens feia honor en creure que ens repugnava signar aquesta Ordre. I jo li haig de dir que si, que és cert que el ro de maig jo tenia ja aquesta Ordre redactada i fins el dia 27 no va sortir al *Butlletí Oficial de la Generalitat*. ¿Motivacions d'aquest retard? Els motius varen ésser senzillament una qüestió que a la V. S. no se li escaparà; i és que no volíem arribar a una destitució d'un Ajuntament com el de Sant Celoni, o d'altre qualsevol Ajuntament, sense tenir plena convicció que, complint amb els deures de governant, l'Ajuntament de Sant Celoni mereixia, haurà d'ésser destituït. I únicament quan vàrem tenir completament pensat, del tot reflexionat i estudiat l'afer, vàrem signar l'Ordre. No és, doncs, una Ordre signada a instància, a petició, a pressió d'un Diputat qualsevol, sinó una Ordre degudament pensada i reflexionada que respon a un esperit i un concepte de justícia, però de cap manera responent a pressions externes, sinó com a fruit del convenciment propi, que en aquell Ajuntament hi havia motius suficients per ésser suspès. I avui, ja han vist les VV. SS. com el cas de l'Ajuntament de Sant Celoni ha passat als Tribunals de Justícia i veurem si els Tribunals donen la raó al Conseller de Governació o a les VV. SS.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿I per què el darrer dia i no el primer? Ja estaria fallat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Perdoni la V. S., senyor Vidal i Guardiola, però una altra vegada es deixa portar per la seva fogositat. La Llei autoritza que els expedients de suspensió d'Ajuntaments i Regidors...

El Sr. SOL: La Llei monàrquica!

El Sr. CONSELLER de Governació: Llei monàrquica, senyor Sol, però fins ara no en tenim altra. Ja n'hi ha una presentada al Parlament de Catalunya perquè l'aprovi. Però el cert és que la Llei autoritza fer els expedients, i dintre del termini de seixanta dies si depèn de Regidors, i en el termini de cinquanta-cinc si és per càrrecs governatius i es passa al Jutjat perquè determini si l'Ajuntament està ben suspès o mal suspès. Per tant, he complert amb allò que disposa la Llei.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja ha estirat la V. S. el termini. (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: No podrà provar la V. S. que estigui fora del termini de la Llei, i convindria que anés amb cura a fer aquestes afirmacions, perquè després resultaria difícil de desfer-les.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Si era tan clar, podia trametre-ho el primer dia. (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Una altra argumentació que podia impressionar l'opinió pública era la feta pel senyor Vallès i Pujals en virtut de no existir Consell d'Estat i en dir que el Conseller de Governació refonia en si mateix tots els poders, i preguntava si el Conseller de Governació era a la vegada Governador civil, Conseller d'Estat i Ministre de Governació, però el Conseller de Governació,

que no té velleitats dictatorials, va quedar perplexe. Jo, Governador civil, Conseller d'Estat i Ministre de Governació? era una cosa excessiva. La V. S. va negligir, va descuidar un punt que em permetré recordar.

La Llei del 1904, per la qual es regeix el Consell d'Estat, diu en el seu art. 29: «La Comisión Permanente podrá ser oída en todos los casos en que el Gobierno así lo estime conveniente. En aquellos no mencionados en esta Ley y en los que por disposiciones anteriores se señale como necesario el informe del Consejo de Estado en pleno o sus secciones, se entenderá que es potestativo en el Gobierno el oír o no el Consejo de Estado.»

Ja vaig dir que no existint el Consell d'Estat ni els altres organismes intermedis que han desaparegut, no podia restar el Govern impassible davant dels fets. Malgrat això, podia el Govern de la Generalitat consultar o no el Consell d'Estat, però com que a Catalunya no existeix aquest organisme, el Conseller de la Governació estava facultat per a prendre aquestes disposicions.

Vull passar per alt l'allegació que es permet fer la V. S., de caràcter obscè, en parlar de la dona i dels que solament veuen en ella una satisfacció material. La V. S. ho digué d'una manera clara i explícita, però en honor a la V. S., no repetiré les paraules que aquí varen dir-se. Sí diré que en els Ajuntaments i als Alcaldes no he vist aquesta apreciació que la V. S. adjectivava d'obscena. No. Sap perfectament la V. S. que no és el Conseller de Governació el que vol adquirir un predomini sobre els Alcaldes i sobre els Ajuntaments. El Conseller de Governació resta tranquil mentre els Ajuntaments es desenvolupen dintre d'aquelles normes que els hi són preceptives, però el dia que, per denúncia, i no per denúncia anònima, sinó per denúncia clara i terminant, es demostra que aquests Ajuntaments no compleixen amb les seves obligacions, és quan el Conseller de Governació pren part en els afers d'aquests Ajuntaments. Únicament es fa això, i prengui bona nota la V. S. de què la comparació que feia és totalment inexacta.

Deia la V. S. també que si tingués solament quinze dies el Cos d'Inspectors de la Generalitat de Catalunya, podria suspendre tots els Ajuntaments de Catalunya.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I el *Butlletí Oficial*! (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Doncs, crec, que la V. S. tindria una dificultat, perquè hauria d'adoptar un procediment o altre dels que li vaig a dir: O bé el procediment d'implantar un règim de Dictadura dintre de Catalunya, o donar compte al Parlament de Catalunya del què fes, i si la V. S. hagués de donar compte al Parlament del què fes, la V. S. no suspendria tants Ajuntaments com pensa, perquè dintre de Catalunya hi ha la majoria dels Ajuntaments que compleixen amb les seves obligacions. I si la V. S. creu que amb dos Inspectors de motius de denúncies podria destituir tots els Ajuntaments de Catalunya, va equivocat, perquè en els Ajuntaments hi ha un sentit de responsabilitat i els que vulnereu la Llei són els menys, i la prova d'això està en les actuacions del Conseller de Governació. Si jo cone-

gués més casos, en més casos hauria intervingut, i pensi que ni els comentaris, ni allò que es digui, ni els articles de premsa, farien que jo em produís en forma contrària a la meua consciència.

El Sr. TRIES DE BES: I de Navàs, també?

El Sr. CONSELLER de Governació: A Navàs, què hi passa?

El Sr. TRIES DE BES: Ja en parlarem! (*Rumors i rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Doncs, ja en parlarem, però mentre no hi hagi de què parlar, no en parlem. Una de les coses que he de recollir amb més satisfacció, són els consells que d'una manera gratuïta i benevolent va dedicar-me el senyor Vidal i Guardiola, les manifestacions seves que es traduïren en consells al Conseller de Governació, i que jo agraeixo per la bona voluntat que els inspirava. Però, jo he de dir que veritablement l'Oficina d'Administració Local, i, per tant, la Conselleria de Governació de la Generalitat de Catalunya, no ataca l'autonomia dels Ajuntaments, abans al contrari, la missió tutelar que la V. S. assenyalava és una de les missions que porta a terme. Jo pregaria a la V. S. volgués estar-se vint-i-quatre hores dintre del Departament de Governació i veuria el que arribava a arranjar-se sense que en tinguin coneixement ni els Diputats ni l'opinió pública, i veuria també la munió de conflictes que s'estudien i que es resolen sense prendre un caràcter de violència contrari a la manera de procedir del Conseller de Governació, i veuria el que representa governar des de la Conselleria de Governació tots els Ajuntaments de Catalunya. Ara, des d'aquí, tranquil·lament seguits, solament es discuteixen les ordres d'aspecte violent i és molt fàcil fer-ne una crítica, però, com dic, més difícil resulta trobar-se en un Departament i intervenir en la sèrie de problemes que es plantegen en els Ajuntaments de Catalunya i que s'han hagut de resoldre, i sap la V. S. que s'han resolt la majoria dels casos per procediments completament tutelars.

No pot ésser intenció del Govern de la Generalitat de Catalunya i menys del Conseller de Governació, la intromissió en la vida dels Municipis de Catalunya, i no és aquesta la nostra intenció, perquè si ho hagués estat hauríem presentat al Parlament un Projecte de Llei encaminat a la consecució de tals ingerències governatives en la vida municipal, i no ha estat així. A més a més, he de remarcar que va votar-se una Llei per la qual es nomenaven les Comissions gestores per als Ajuntaments elegits en virtut de l'article 29, i jo pregunto a la V. S.: ¿Tenen un cas concret en l'aplicació d'aquesta Llei, que depengui del Conseller de Governació en el qual es demostrï que s'hagi procedit en un sentit partidista? ¿Han presentat les VV. SS. cap queixa ni cap reclamació contra el Conseller de Governació? No.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ¿Vol admetre la V. S. una interpellació concreta sobre aquest fet? Resta anunciada.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo demano la paraula per a consumir un torn en aquesta interpellació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo amb molt de gust, perquè seria la primera vegada que les VV. SS. s'haguessin acostat particularment a mi

i no els hagués donat satisfacció a les seves peticions. Veurem aquesta interpellació quina volada agafarà. Vinguin interpellacions. Si sense interpellacions no podríem viure tranquils! No em preocupen. Jo els dic i repeteixo: l'aplicació d'aquesta Llei s'ha fet en un sentit de justícia estricta. Serà molt difícil que les VV. SS. puguin demostrar el contrari. Jo els commino aquí el dia de la interpellació; veurem si l'aplicació d'aquesta Llei s'ha fet en un sentit partidista, que és d'això tot el que s'atacava el Conseller de Governació. I en definitiva, senyors Diputats, senyors de la Minoria de Lliga Catalana, tot el que puguin haver-me dit, tot el que representi de molèstia personal, aquella adjectivació una mica duríssima com és la de «Romero Robledo», del senyor Tries de Bes, en aquell moment que vaig llegir un Projecte de Llei o, la que va dir el senyor Miracle, de «tirà de tirans»...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Vaig ésser jo qui va dir allò de «tirà de tirans». (*Rumors i rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: ...o la que va dir-me el senyor Miracle, de «Martínez Anido», a mi no em molesta personalment. Si tot això tingués una compensació, la tindria en un fet que vaig a dir per a acabar. El dia en què es van reunir totes les poblacions del Vallès oriental i van venir a veure'm al despatx de la Generalitat de Catalunya, un vell republicà, un home que per la seva edat havia d'estar per damunt de totes aquestes petiteses de la política, em deia plorant: «Avui he tingut la sensació de què Catalunya era autònoma, de què la República imperava». Aquelles llàgrimes d'aquell vell, són molt millors que totes les acusacions de les VV. SS. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Hi ha una proposició incidental, de la qual la Mesa n'ha de donar lectura.

(*Un senyor Secretari dona lectura a la següent proposició incidental signada per senyors Diputats de Lliga Catalana.*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que signen com a resultat de la interpellació desenrotllada sobre la política municipal seguida pel Consell Executiu, proposen a la Cambra es serveixi aprovar la següent

PROPOSICIÓ INCIDENTAL

Primer. Tenint en compte que la Constitució de la República i l'Estatut Interior de Catalunya consagren el principi de l'Autonomia municipal, el Parlament manifesta el seu desig de què fins i a tant que la Llei municipal que s'està elaborant no quedi promulgada, el Conseller de Governació i el Consell Executiu s'abstinguin d'intervenir en la vida dels Ajuntaments, sobreseint-se tots els expedients d'aquella índole que estan en tramitació.

Segon. Tenint en compte que les Comissions gestores a què fa referència la Llei catalana de 15 de març d'enguany foren establertes purament per a substituir els Ajuntaments que havien estat designats per l'art. 29 de la Llei electoral, el Parlament acorda que en cap més cas poden ésser designades

altres Comissions d'aquella índole i que cessin les que s'hagin constituït.

Palau del Parlament, 16 de juny del 1933.»

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: En primer lloc, faré un prec a la Presidència perquè si ho creu oportú que, dintre de la tramitació reglamentària, algun senyor rectifiqués el discurs del senyor Conseller de Governació, si és que reglamentàriament es pot fer, jo pregaria que em reservés la paraula per a després, amb l'advertència de què com que aquest assumpte ha estat ja molt llargament discutit, la meua intervenció en suport de la proposició incidental ha d'ésser molt curta. Si és que considera convenient que abans rectifiquin aquests senyors, jo resto a la disposició de la Cambra i molt especialment de la Presidència; si és que creu que de totes maneres he de parlar jo, de seguida, ho faré.

El Sr. PRESIDENT: Havent-se presentat a la Mesa la proposició incidental, la Mesa m'ha de donar compte immediatament, i amb la proposició incidental resta tallada tota discussió. De manera que està en l'ús de la paraula la V. S. Si les VV. SS. haguessin retingut la proposició, la Mesa no s'hauria vist obligada a donar-li la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: Aquesta Minoria ha presentat aquesta proposició perquè sobtadament s'ha reprès avui aquesta discussió, i, naturalment...

El Sr. PRESIDENT: Em permetrà el senyor Duran i Ventosa un aclariment, perquè potser la paraula «sobtadament» podria fer una referència lleugera a la Presidència, i la Presidència no voldria que mai quedés en l'opinió de la Cambra de què es porten a la deliberació assumptes que no siguin en l'ordre del dia; i en les ordres del dia d'aquestes sessions darrerres, reiteradament, es repeteixen aquests assumptes i es poden reprendre, per tant, en qualsevol moment a judici de la Presidència.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Evidentment. Jo no he usat la paraula «sobtadament» en sentit de crítica; que, per altra part, em sembla que la paraula «sobtadament» no té cap sentit agressiu.

El Sr. PRESIDENT: Però es podia haver dit en el sentit de «sorpresa», de què s'intentés la sorpresa...

El Sr. DURAN I VENTOSA: No; sinó que, realment, nosaltres no pensàvem que en el dia d'avui es discutís aquesta interpellació; però, és igual...

El Sr. PRESIDENT: Per això feia aquest aclariment — si em permet encara —; era en el sentit de «sorpresa». Com que figurava ja en les ordres del dia, com hi figura tot allò que pot ésser deliberació de la Cambra, la Presidència tenia interès en fer-ho constar perquè no hi hagi cap equivoc respecte a la seva manera de procedir.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Perfectament, jo no hi tinc cap inconvenient; al contrari, amb molt de gust diré que les meves paraules no significaven cap censura a la Presidència ni expressió de cap molèstia per part d'aquesta Minoria: Solament havia fet aquesta indicació perquè no volia que la meua intervenció llevés el dret d'alguns companys a rectificar les manifestacions del senyor Conseller de Governació.

Aquesta proposició té per objecte, d'una manera cabdal, la fixació del criteri de tot el Parlament respecte a aquestes qüestions tan llargament debatudes en sessions anteriors i avui amb la brillant intervenció del senyor Conseller de Governació...

El Sr. CONSELLER de Governació: Moltes gràcies.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ...s'ha discutit molt llargament tot el que s'havia fet: Però jo espero que en l'ambient general d'aquesta Cambra hi ha de surar el criteri del manteniment de l'autonomia municipal, i aquest manteniment de l'autonomia municipal i del criteri pròpiament democràtic s'ha d'exterioritzar en quelcom més que amb els discursos que s'han pronunciat pels diversos contendents.

Jo subscriu totes les paraules que aquí s'havien pronunciat per part dels meus dignes companys de Minoria de Lliga Catalana, senyor Vallès i Pujals i senyor Vidal i Guardiola, especialment, tant com pel senyor Rovira i pel senyor Tallada, però especialment pels dos primers, perquè són aquells les paraules dels quals havien produït una major indignació en l'ànim del senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No m'indigno tan fàcilment!

El Sr. DURAN I VENTOSA: I si de responsabilitats es tractés, jo em presto a mantenir aquesta mala papereta que, segons el senyor Conseller de Governació, aquesta Minoria havia adjudicat al senyor Vallès i Pujals. En tant, no considerem que aquesta papereta sigui dolenta, que espontàniament i sense cap necessitat ens prestem a sostenir el mateix que el senyor Vallès i Pujals havia sostingut. Però jo no afegiré — perquè no voldria cansar l'atenció del Parlament ni voldria exposar al senyor Conseller de Governació que tornés a reproduir l'alegació de textos legals — de textos legals que realment potser no tenen ni major ni menor valor, per a tractar-se de textos de l'antic règim...

El Sr. CONSELLER de Governació: Van començar les VV. SS.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ...de textos que la V. S. considera que són textos aplicables i vigents en el dia d'avui, perquè jo no crec en aquest moment que el Parlament hagi de revestir el caràcter d'un Tribunal que vingui a judicar si tal text legal ha estat ben aplicat o si tal altre text és el que calia aplicar. És únicament missió dels Parlaments la de fiscalitzar els actes dels governs i missió d'un Parlament és, per consegüent, en determinats moments també el judicarlos i sentenciar-los si considera que els governs han infringit les Lleis. Però no és això, en aquest moment, em sembla, la missió primordial del nostre Parlament en aquest període de transició en què vivim, sinó que ha d'ésser per sobre d'això encara: ha d'ésser la d'assenyalar les veritables orientacions que nosaltres volem que es donin, al Parlament en els seus acords, al Govern en les seves decisions. I és en aquest sentit que, passant per sobre de les infraccions, que jo crec que realment ha comès el senyor Conseller de Governació, però que encara que no fossin infraccions, jo consideraria de la mateixa manera — i permeti'm la paraula el senyor Conseller de Governació — vituperable la conducta seguida pel senyor Conseller

de Governació, vis a vis amb aquests Ajuntaments a què s'ha fet referència en les discussions de les sessions anteriors; perquè jo voldria creure, voldria suposar per un moment, que el senyor Conseller de Governació s'hagués ajustat estrictament a tots els textos legals — al cap i a la fi no l'ha de molestar el record d'en Romero Robledo, perquè Romero Robledo també s'ajustava a textos legals...

El Sr. FABREGA: Però inventava pobles! (*Rialles i rumors.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Que al cap i a la fi, tots els caciquismes i totes les mesures que s'han pres en aquest ordre, en abús de les funcions que tenien els Consellers de Governació, totes aquestes han estat sempre en virtut d'una interpretació determinada d'uns textos legals; però fins en aquesta suposició jo creuria equivocat en aquest moment de la nostra naixent autonomia, en aquest moment que estem preparant una Llei d'autonomia municipal, que el Govern de la Generalitat de Catalunya en els inicis d'aquesta autonomia hagi fet ús d'aquesta facultat que obeïa exclusivament, senyor Conseller de Governació, exclusivament a un criteri centralista i unificador. Hem d'aixecar-nos per damunt, com dic, de les infraccions i de les interpretacions dels textos. Quin esperit és el que volem tenir? Aquest esperit és el que havia d'inspirar els actes del senyor Conseller de Governació. Jo li dic que són molts els casos en què Ajuntaments dels d'ara, com Ajuntaments dels d'abans, com s'esdevindrà amb els Ajuntaments que vinguin després, faran mal ús de les facultats que el poble els hi hagi donat i que les Lleis els atorguin. Això serà sempre, però queda un criteri contra un altre criteri. ¿Què s'ha de fer per esmenar aquests abusos que els representants legítimament elegits pel poble, malgrat l'haver estat legítimament elegits pel poble, puguin cometre en casos determinats? Hi han dos criteris, com dic: un, posar-los en tutela i donar a les Lleis una autorització i facultats als governs perquè puguin anar a esmenar aquells mals que els representants del poble puguin realitzar en un moment determinat; i un altre criteri — que és l'autonomista i és el democràtic — que és el que diu: Poble que t'equivoques elegint uns Regidors que et porten malament i que corresponen malament a la confiança que en ells has dipositat; t'has equivocat, paga les teves culpes i esmena les teves culpes, elegint després, el dia que siguis cridat a renovar el teu Ajuntament, a persones que s'ho mereixin millor. El primer criteri és el que, mal que li sàpiga greu al senyor Conseller de Governació i mal que molesti a alguns Diputats de la Majoria aquest record, el primer criteri era el criteri dels governs centralistes, monàrquics, representats d'una manera simptomàtica pel senyor Romero Robledo.

El Sr. CONSELLER de Governació: I el senyor Vidal i Guardiola, no era també partidari de la tutela?

El Sr. DURAN I VENTOSA: El criteri autonomista, el criteri democràtic, és el que havia d'inspirar els actes del primer govern de la Catalunya autònoma, i ens deia el senyor Conseller de Governació: Però si precisament la demostració

del nostre criteri autonomista es revela en la presentació d'una Llei on es consagra l'autonomia municipal. Ah! Senyor Conseller de Governació, senyors Diputats, és que una cosa són les Lleis i una altra cosa són els actes. Una cosa és la lletra escrita d'una Llei i una altra cosa és l'esperit en què es tracta d'interpretar. Jo em referia molt més d'unes Lleis anteriors, encara que permetessin ingerències centralistes i governamentals que no es volguessin aplicar, que no pas d'una Llei en la qual es digui que hi haurà una gran autonomia municipal i que en els actes s'infringeixi constantment aquesta autonomia municipal mateixa. I això és el que deplorem en el senyor Conseller de Governació, que no hagi tingut la fe suficient en la sobeïania del poble, no hagi tingut prou confiança en les virtuts mateixes de la democràcia que, com s'ha dit vulgarment, la democràcia amb la mateixa arma que fa el mal, guareix; que el senyor Conseller de Governació, no hagi tingut aquesta confiança...

El Sr. CUNILLERA: La democràcia de la Lliga!

(*Diversos senyors Diputats interrompen l'orador i el senyor President els crida a l'ordre amb la campaneta.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Quan hagin acabat, continuaré.

El Sr. PRESIDENT: Pot continuar el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Que el senyor Conseller de Governació no hagi tingut confiança en l'eficàcia d'aquesta democràcia i que com dic s'hagi cregut obligat d'anar a interpretar aquestes Lleis centralistes i anar a efectuar aquestes inspeccions en la forma que les ha efectuades. Nosaltres creiem, senyors Diputats, que cap Llei l'autoritzava la major part de les gestions que s'han practicat, que cap Llei autoritzava res del que s'ha fet, però sobretot no ha contestat mai el senyor Conseller de Governació, mai ha contestat a la possibilitat de l'ampliació a un Ajuntament que no eren elegits per l'art. 29 d'aquesta institució de les Comissions gestores que com a invenció del propi Govern actual, que no ha respost pas certament a aquest principi autonomista, no havia pas d'anar a ampliar, perquè d'ell depenia simplement que no s'ampliés, i no tenia facultats legislatives suficients per a ampliar en la forma que ho ha fet en determinats Ajuntaments.

El Sr. CUNILLERA: La voluntat del poble li ha respost que encara ha fet poc, i això ens consta. (*Rumors i protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: A la V. S. li constarà el que vulgui; però ara estem aquí discutint les coses seriosament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Si no en sabeu res de la voluntat del poble! (*Rialles i rumors. El senyor President imposa ordre.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Les Comissions gestores, senyors Diputats, han estat una invenció com dic, exclusivament d'aquest Govern d'aquí, a imitació del que s'hagués fet en el Govern d'Espanya, exagerant extraordinàriament el que a Espanya s'hagués fet, però no en virtut d'una aplicació de cap Llei anterior, ni dels temps

de la monarquia, ni de cap altre temps. Si el senyor Conseller de Governació volia donar la seva conformitat a aquest principi autonomista i democràtic, si havia considerat que no tenia altre remei que instaurar aquestes Comissions gestores per la qual cosa en determinats casos l'autoritzava una Llei votada per aquest mateix Parlament Català, havia de demostrar-nos almenys aquest principi, aquesta fidelitat al principi autonomista no ampliant-les en casos en què la Llei no li permetria de cap manera. I no obstant, en aquest punt concret, la reconeguda habilitat del senyor Conseller de Governació no ha pogut respondre a les seves necessitats dialèctiques perquè no ha tingut la manera de demostrar que podia aplicar en aquests casos determinats l'institució de les Comissions gestores. Però torno al que havia dit abans: Ni en el cas que segons la Llei ho pogués fer, en bona política no podia fer-ho, i no dubti el senyor Conseller de Governació i la Majoria que en aquest moment en què anem a començar la discussió d'aquesta nova Llei Municipal, hem de donar la garantia a tot el poble de Catalunya, a tots els Municipis catalans, que aquesta frase «autonomia de Catalunya» no és una frase morta, no és una lletra simplement que no ha de tenir cap significació i cap esperit, sinó que respon a un sentit real del nostre concepte de l'autonomia, del nostre concepte de quin és el paper que en la vida política catalana han de representar els Ajuntaments i ha de representar el Govern de la Generalitat. Si el Govern de la Generalitat actual entén que, efectivament, ha de cessar aquesta intervenció governamental en la vida dels Ajuntaments, ha d'acceptar aquesta proposició incidental. Aquesta proposició incidental que es limita a dir que d'aquí en endavant no es repetiran aquests casos, que el Govern renuncia, si es que hi tingués, — la V. S. creu que tenen el dret — les VV. SS. han de renunciar a exercir-lo; si com creiem nosaltres no tenen aquest dret amb major motiu han de deixar d'exercir aquestes facultats d'inspectors. Tant perquè no segueixin aquests expedients, com perquè cessin totes aquelles altres gestions que no estiguin ajustades a una Llei donada pel propi Parlament Català, és al que respon aquesta proposició incidental. I dintre l'esperit d'aquesta proposició incidental hi ha, com us dic, el respecte més absolut a l'autonomia municipal, i una votació, i més que una votació encara, un acord unànim del Parlament amb l'acceptació prèvia per part del Govern d'aquesta proposició incidental, no dubto, senyors Diputats, que seria la major garantia de la rectitut amb que en tot moment anem a procedir, en la discussió del projecte de Llei Municipal. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Jo no havia vist mai una forma més elegant per a sortir d'una interpellació que havien formulat els senyors Vallès i Pujals i Vidal i Guardiola, que aquesta de presentar gairebé una proposició de guillotina per part de la Lliga per a interpretar aquesta interpellació. És una forma, senyor Vallès i Pujals i senyor Vidal i Guardiola, que han d'agrair. És la manera de què les VV. SS. amb aquesta proposició

no puguin rectificar, i és tan difícil rectificar... (*Protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar; no s'hi val!

El Sr. PRESIDENT: Senyor Vidal i Guardiola: Reiteradament ha fet ús de la paraula per a interrompre antireglamentàriament. Quan la V. S. està parlant, la Presidència l'empara perquè faci la seva argumentació. Fins aquí s'està manifestant d'una manera parlamentària el senyor Conseller.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: A mitges!

El Sr. CONSELLER de Governació: Ha sortit d'una manera gairebé pairalista el senyor Duran i Ventosa a defensar els seus bons amics que s'havien posat en un mal pas. Però, senyor Duran i Ventosa, la V. S. ha assolit dos objectius: el primer objectiu, és fer sortir d'aquest pas una mica difícil els seus companys, i l'altre objectiu — puc dir-ho, perquè sóc un empedernit lector dels periòdics —, és que, com vàreu prometre en un míting a Sant Celoni, que us faríeu ressò...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Si no n'he parlat d'això.

El Sr. CONSELLER de Governació: ...aquí, al Parlament, de la injustícia que s'havia fet a Sant Celoni, com la V. S. no ha complert amb aquelles paraules que havia dit a Sant Celoni...

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¡Encara no sé si les vaig pronunciar!

El Sr. CONSELLER de Governació: ... ha vingut amb aquesta proposició incidental a guillotinar aquest debat.

A mi em plau i no tinc cap inconvenient en què passi a votació aquesta proposició. Ara he de dir en nom del Govern que no la podem acceptar. Per què? Pels següents motius: Les VV. SS., que avui fan aquests escarafalls de les Lleis de la Monarquia, quan saben que el Govern de la Generalitat no té a la seva mà altres Lleis per aplicar que aquelles que s'han trobat fetes i ja amb tota diligència ha presentat al Parlament de Catalunya una Llei per a substituir aquelles, les VV. SS., que són les menys indicades per a protestar d'aquestes Lleis...

El Sr. DURAN I VENTOSA: No protesto de les Lleis, sinó de l'aplicació.

El Sr. CONSELLER de Governació: ...perquè collaboraren i legislaren dintre de la monarquia, vénen avui i ens fan aquest retret. Jo he de dir a la V. S. que fóra un abandó de poder, fóra un abandó de Govern, el voler acceptar aquesta interinitat entre la Llei que nosaltres hem presentat al Parlament de Catalunya i les Lleis que avui són les úniques que s'apliquen a Catalunya i a la resta d'Espanya. Ha volgut la V. S., amb l'habilitat que acostuma, demostrar que això era una invenció del Conseller de Governació, i davant dels moviments negatius meus ha dit: No del Conseller de Governació, sinó que avui s'apliquen a Espanya, perquè sabia la V. S. que s'han donat moltíssims casos, principalment a Màlaga i Granada, en els quals hi han hagut substitucions amb aquesta fórmula que ha emprat el Conseller de Governació, i com que s'ha donat compte de què no es tractava d'una intervenció del Conseller de Governació, ha estat quan la V. S. ha dit que s'empraven actualment a Espanya.

En definitiva, senyors Diputats, l'aprovació d'aquesta proposició incidental de guillotinar el debat,

el Govern de la Generalitat de Catalunya no la pot acceptar, i ho dic d'una manera terminant, perquè la seva acceptació significaria com una desautorització de la gestió portada a terme dintre del Poder de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Únicament té la paraula el senyor Duran i Ventosa, per a rectificar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es per a explicar el vot.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano la paraula, per una qüestió d'ordre. (*Alguns senyors Diputats de la Lliga diuen paraules que no s'entenen clarament.*)

El Sr. PRESIDENT: El Sr. Vallès i Pujals podrà haver vist que per ara no hi ha cap desordre en la discussió.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Li exposaré a la V. S., si té a bé concedir-me la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Se'ns ha tractat de covarts. (*Rumors. El senyor President reclama silenci.*)

El Sr. PRESIDENT: Jo li prego al senyor Vidal i Guardiola que no s'exciti d'aquesta manera. La Presidència no ha entès cap paraula despectiva per a cap senyor Diputat. Altrament, hauria cridat l'orador a l'ordre.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Dec ésser massa sensible.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula, per a rectificar, el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo crec, senyors Diputats, que no hi ha hagut cap paraula molesta en les manifestacions que s'han fet...

El Sr. CONSELLER de Governació: I si hi fos, la retiraria.

El Sr. DURAN I VENTOSA: El que hi ha hagut, simplement, és una habilitat, almenys així m'ho ha semblat, del senyor Conseller de Governació, en anar a donar una interpretació a la seva manera a la intervenció que aquest modest Diputat ha tingut en aquesta qüestió. Cregui el senyor Conseller de Governació que no es tracta d'estrangular el debat, sinó més aviat si alguna cosa hi ha hagut ha estat la temença de què aquest debat s'estrangulés i de què la continuació d'aquesta interpellació durés d'aquí a tres setmanes més, com ja les feia des de que havia començat la discussió anterior; aquesta temença és la que ha donat lloc a què immediatament es presentés aquesta proposició incidental.

Però aquests *dimes i diretes* — diem'ho en aquesta frasse castellana — crec que tenen molt poca importància al costat d'allò substancial que — permet'm també la paraula el senyor Conseller — ha escamotejat amb prou habilitat el senyor Selves. No; aquí no es tracta de defensar unes Lleis ni monàrquiques ni republicanes. Aquí del que es tracta és de fer ús o de no fer ús d'unes determinades Lleis. Jo ja comprengue que el Consell de Govern de la Generalitat no té la facultat pràctica de canviar en una nit tot el regisme legal que avui hi hagi establert a Catalunya, i que per consegüent el Consell del Govern té necessitat d'acceptar i d'aplicar en determinats moments les Lleis que ha trobat de l'antic règim, però per alguna cosa tenim autonomia, per a alguna cosa hi ha república, per a alguna cosa ha canviat el règim. I si és que es considera ara el

Consell de la Generalitat obligat a aplicar estrictament, puntualment, religiosament, totes les Lleis de la monarquia, no sé per què ha d'aplicar d'una manera tan trista, precisament, aquesta i en canvi en deixa tantíssimes altres sense aplicació.

El Sr. CUNILLERA: Però si les VV. SS. sempre se les han saltat a la torera, les Lleis. (*Rumors i rialles.*)

El Sr. TRIES DE BES: Molt apropiada i molt catalana, la paraula! (*El senyor President imposa ordre.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: El senyor Conseller de Governació ha fet una referència al que s'esdevenia a Màlaga i a Granada; però, senyors Diputats, jo em penso que l'autonomia de Catalunya deu ésser per a alguna cosa més que no per anar a imitar el que succeeixi en aquelles províncies.

El Sr. CONSELLER de Governació: No he dit això.

El Sr. DURAN I VENTOSA: La V. S. ha fet un argument així, purament lateral, una cosa que no tenia res a veure amb la substància de l'argumentació. Jo ja reconec i em plau reconèixer que el senyor Conseller de Governació no ha volgut entrar en el fons mateix del problema que jo plantejava, i per això, a risc de molestar novament l'atenció de la Cambra, jo he de dir clarament i concretament que del que nosaltres ens queixem és de què el Consell de la Generalitat no s'inspiri en el principi autonomista i democràtic i que es consideri obligat a seguir aplicant les Lleis de l'antic règim centralista i anticatalanista.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No es tracta aquí de si aquelles Lleis les ha donat aquest Govern o aquell règim, ni de si aquestes Lleis són bones o dolentes. De totes maneres, el Conseller de Governació i tot el Govern de la Generalitat tenien i tenen la facultat d'aplicar i deixar d'aplicar aquelles Lleis. Si el Conseller de Governació entén que ha de seguir exercint aquesta funció tutelar, no donarà moltes garanties del principi autonomista en què s'ha d'inspirar la nova Llei. Aquesta és la nostra argumentació senzilla.

Si el Govern no vol acceptar aquesta proposició incidental, serà una de dos: o bé per la part de censura que pugui incloure per als seus propis actes, la qual cosa ens explicariem perfectament; però el senyor Conseller de Governació no ens ha dit que fos simplement per això, el que vol dir que tampoc està d'acord amb el seu esperit, i aleshores això serà veritablement deplorable, perquè l'esperit d'aquesta proposició és simplement el de què es respectin per damunt de tot l'autonomia i la democràcia. Si el Govern de la Generalitat i la Majoria del Parlament creuen que tant té el principi d'autonomia i el principi de democràcia i que per damunt de tot està l'aplicació estricta de les Lleis de l'antic règim, nosaltres no hi tenim res a dir.

El Sr. PRESIDENT: Per explicar el vot, té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Necessàriament hem d'intervenir, encara que sigui per explicar el vot, en la discussió d'aquesta proposició incidental. No és que volguem allargar el debat, però no fóra just que no se sabés quina és la nostra opinió respecte l'abast d'aquesta proposició.

El Sr. Duran i Ventosa, no es pot negar, ha fet una defensa molt feliç de la proposició incidental que ha presentat la Minoria de Lliga Catalana. L'ha defensat amb arguments clars, contundents i acceptables. Així i tot, la proposició, pel seu contingut, no pot ésser votada per nosaltres, i hem d'explicar-ne les raons.

Aquesta proposició, si ella es limités a manifestar el que el senyor Duran i Ventosa ha dit en el seu discurs, nosaltres, i crec, que tota la Cambra, hauria de subscriure-la i votar-la; però la proposició no diu exactament el que el senyor Duran i Ventosa ha dit en el seu discurs. L'esperit de la Cambra, crec jo, i tinc algun motiu per creure, és el de defensar en tot moment l'autonomia municipal; és un principi, que crec, que és més que teòric, que no és platònic en nosaltres, sinó que tots els que estem aquí, si d'un a un poguéssim examinar-nos, tots seríem partidaris de l'autonomia municipal. És a Catalunya un sentiment molt viu; jo vaig tenir el gust de dir al Parlament espanyol, que no necessitem lliçons de ningú per a defensar l'autonomia municipal, perquè tots la sentim, perquè encara que alguns no la tinguin molt definida en llurs principis i en llur ideologia, està encarnat en tots els ciutadans de Catalunya el sentiment de la sobirania popular. Vol dir, doncs, que tots som partidaris de l'autonomia municipal; que no hi ha cap dubte que a Catalunya aquestes doctrines tindran sempre una acceptació universal, i que el Parlament de Catalunya no es podrà pronunciar mai en contra de l'autonomia municipal.

Aquesta proposició incidental que presenta la Lliga Catalana, ve a ésser el resum, en certa manera, de la interpellació que ha portat, amb molt, podríem dir-ne, lluïment — i crec que no exagero el mot — el senyor Vallès i Pujals. El senyor Vallès i Pujals jo no sé si ha deformat les realitats; jo no sé si ha exagerat els conceptes, perquè no estic assabentat dels casos que ell ha portat a la deliberació del Parlament com a censura del que havia fet el senyor Conseller de Governació amb referència a alguns Ajuntaments de Catalunya. No coneixent íntimament aquests casos, nosaltres ens limitem a exposar la nostra opinió, que no era mai desitjable ni aconsellable que el Conseller de Governació intervingués la vida dels Municipis catalans; però el Conseller de Governació ha dit aquesta mateixa tarda que no era la seva voluntat intervenir-la, i que s'havia retingut moltes vegades, malgrat de les instàncies i peticions que havia rebut d'alguns dels seus amics per a intervenir Ajuntaments de Catalunya.

És clar, que hi ha Ajuntaments intervinguts, és innegable. No coneixent a fons les causes que han motivat aquestes intervencions, nosaltres no podem emetre un judici definitiu. Ens limitem a expressar una vegada més el nostre desig que es respecti íntegrament l'autonomia dels Municipis, que els Municipis no siguin capciosament intervinguts, ni pel Conseller de Governació, ni pel Govern de la Generalitat, ni per cap autoritat d'aquelles que s'anomenen superiors. Els Municipis han de viure llur vida.

Però, malgrat la bona doctrina defensada pel senyor Duran i Ventosa aquesta tarda, malgrat

tots els principis de democràcia que ell aquí ens prodigava amb molta eloqüència, i que jo desitjo — i tinc dret a suposar que són sincers — que siguin sincers en aquest aspecte, però que desitjo que els visquin ells en tot moment, no solament en la pràctica de les actuacions governamentals, sinó en aquells preliminars que porten a la sobirania autèntica del poble, és a dir, que quan hi hagi una elecció en un poble, no es vegi aquesta intervenció, no solament per part de la Generalitat, sinó també de tots aquells poders, secrets, però de molta més vitalitat i força que el Govern de la Generalitat, que fan de vegades que el resultat d'una elecció no sigui la manifesta voluntat i la sobirania del poble; desitjant sempre que tots aquests principis siguin practicats en tot moment, amb tota la dignitat que requereix el tenir opinions polítiques — que amb tota dignitat crec que les tenen — i desitjant que, com a ciutadans, tots els Partits compleixin amb llur comès. Tots hem d'esforçar-nos en purificar els nostres costums i que no solament sigui el Govern, sinó tots, els que a Catalunya donem exemple que la sobirania popular és respectable i respectada per tots, i que quan aquesta es manifesta, és la voluntat autèntica del poble. Com que aquests fets en aquest instant no són així, com que, malgrat la puresa extraordinària amb què es manifestà el poble en les eleccions del 12 d'abril del 1931, encara hi va haver alguns casos en què aquesta voluntat popular no va poder-se manifestar, com que no tots els Ajuntaments de Catalunya són l'expressió autèntica de la voluntat popular, i com que estem — com ha dit el mateix senyor Duran i Ventosa — en un període de transició, en un període d'afiançament de les noves institucions republicanes i democràtiques, i com que el Govern de la Generalitat no pot estar inermes davant d'una escomesa de qualsevol cacic de qualsevol poble, nosaltres no podem tampoc aventurar-nos a votar una proposició com aquesta que ens deixés a mercè de qualsevol excés, que de tota classe poden venir-ne, no solament d'un camp, sinó d'altre, en els moments de formació i en els moments de transició en què ens trobem.

Per consegüent, ni un vot de censura pel Conseller de Governació, ni treure al Govern les poques armes que té per impedir que els pobles, o que els cacics dels pobles, i fins que alguns extremistes de pobles, s'extralimitin; no li podem treure aquests pocs poders que té. El que sí podem fer, i en això jo crec que la Majoria i tots hi estem d'acord, és manifestar al Govern de Catalunya, reiteradament, el nostre desig i la nostra voluntat que l'autonomia municipal no sigui cosa platònica, sinó que sigui una cosa viva, una cosa respectada, una cosa si és possible o tant com sigui possible, inviolable; i en aquest sentit ens adherim a les paraules del senyor Duran i Ventosa però no podem votar la proposició, perquè la seva redacció no ens satisfà.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals... Per què?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo volia demanar a la Presidència, quan he parlat d'una qüestió d'ordre, si volia fer el favor d'orientar-me, respecte la manera com podia parlar en aquest debat; però he vist el Reglament en aquest mo-

ment, i em sembla, malgrat que jo vaig ésser de la Comissió que elaborà el Projecte de Reglament, que no parla de les proposicions incidentals.

El Sr. PRESIDENT: En parlen dos articles.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Almenys, jo no els he sabut veure. Per tant, demano a la Presidència si puc consumir un torn en aquesta proposició; si podia parlar per al·lusions fetes reiteradament pel senyor Conseller de Governació, o si podia parlar per a explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: Segons la interpretació que dona la Presidència, segons la lectura dels dos articles del Reglament que parlen de les proposicions incidentals, que són el 77 i el 53, on lleugerament s'hi fa referència, i és costum i pràctica en tots els Parlaments que en les proposicions incidentals hi hagi un defensor i un contraopinant; en aquest cas no per al·lusions, perquè no les ha apreciat la Presidència, i per tant per donar la paraula, reglamentàriament, la Presidència ha d'apreciar si en aquell moment pot ésser... (*Rumors en els escons de Lliga Catalana.*) Això està dintre del Reglament. La Presidència però, interpreta sempre d'una manera benèvola el Reglament, i per a explicar el vot pot fer ús de la paraula la V. S. El temps reglamentari per a l'explicació del vot són cinc minuts. Jo li prego, senyor Vallès i Pujals, que procuri abreujar la seva intervenció. Per altra part, ja procurarà la Presidència interpretar el Reglament amb una certa benevolència.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Procuraré no excedir-me del temps reglamentari.

Senyor Conseller de Governació i senyors Diputats: no sentia necessitat de parlar en aquest debat, en la forma en què aquest debat anava a acabar, o sigui amb la presentació d'una proposició incidental, que no és cap mena de guillotina, sinó que és potser la forma més normal i eficaç de què acabi una interpellació, perquè sinó, una interpellació seria en definitiva un joc de paraules buides, un castell de focs artificials, que produeix un cert efecte de moment, però cap resultat pràctic. I així una interpellació de fons com és aquesta en la qual es cerqui més que la brillantor dels parlaments que es pronuncin, una eficàcia pràctica, ha d'acabar sempre amb la presentació d'una proposició incidental. Per això, aquesta proposició incidental que recull el més fonamental, allò bàsic de la meua intervenció en aquesta interpellació i de les intervencions dels meus companys que m'han fet l'honor d'ajudar-me en aquesta tasca, aquesta proposició, defensada tan brillantment pel company Duran y Ventosa, posa fi a aquest debat. Però el senyor Conseller de Governació fent ús de les habilitats en les que cada dia és més mestre, fins al punt de què quan vol sortir-se del fons de les qüestions s'entreté en allò anecdòtic, després de procurar posar-nos en contradicció a uns i altres companys de la Minoria de Lliga Catalana que han intervingut en aquest debat, sense perjudici de dir que la Minoria m'havia encomanat una mala papereta i, després de voler treure de les nostres intervencions mateixes — dient-ho amb una paraula vulgar — la «punta» de què no estem d'acord, ha volgut suposar que aquesta proposició

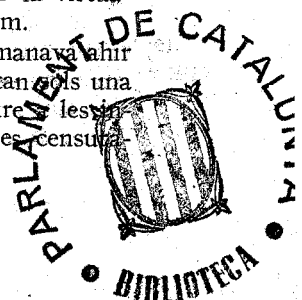
incidental era una mena d'ajuda que ens venia a prestar el nostre company Duran y Ventosa per a treure'ns d'aquella perillosa situació amb què el discurs del senyor Conseller de Governació ens havia deixat a tots. I jo vull fer constar que el senyor Conseller de Governació, amb el seu discurs, no ha entrat en el fons de la qüestió aquesta. El senyor Conseller de Governació, en lloc d'entrar en el fons de la qüestió, s'ha entretingut amb forma molt hàbil i eloqüent, en allò anecdòtic i ha volgut seguir la política que va començar a seguir des dels primers dies: la política d'entretenir-se en els casos concrets, sense anar al fons.

Prou sap el senyor Conseller de Governació, que des del primer dia nosaltres hem vingut dient que els casos concrets no ens interessaven; que ni el cas de Sant Celoni, ni el cas de Cardona, ni el cas de Begudà, ni el d'Esparreguera, ni cap altre cas en concret no ens interessa en si, i que no els considerem d'altra manera que casos dels quals treiem la teoria general en relació a la defensa de l'autonomia dels municipis, i tant ens importa que aquests Ajuntaments siguin d'un color o siguin d'un altre. No; repeteixo una vegada més que el cas concret en si no ens interessa, i que nosaltres ens elevem sobre el cas concret i anecdòtic, tal com recull aquesta proposició que diu que nosaltres volem la defensa de l'autonomia dels Ajuntaments. I també diem que aquesta intervenció de la V. S. en la vida dels municipis, com a contrària de la legislació vigent, és també contrària a allò que convé a Catalunya en el dia d'avui. Per això s'ha presentat aquesta proposició.

No volem tornar a entrar en aquests arguments, perquè no ho fariem tant bé com ho ha fet el company Duran y Ventosa. Només volem fer aquestes manifestacions i dir que, naturalment, l'autonomia dels Ajuntaments, l'autonomia de tots els Ajuntaments que es pretén defensar amb aquesta proposició, s'ha de defensar en últim terme amb actes més que amb principis, i la manera de defensar-la amb actes és cessant d'una vegada amb la intervenció de la V. S. en la vida dels Ajuntaments.

Jo no voldria pas pecar d'immodest en aquest moment ni voldria atribuir una eficàcia a la meua intervenció, que possiblement no la té; però sí que vull recollir el fet interessant de què des de que va començar aquesta interpellació, la V. S. no ha intervingut en cap altre Ajuntament de Catalunya en la forma que ho venia fent. Jo no sé si serà que la V. S. ha considerat que cap altre Ajuntament havia mancat, si cap altre Ajuntament o Batlle s'havia fet mereixedor de sancions, o si reconeixent el fons de justícia que hi havia en la nostra interpellació s'ha detingut en aquest camí que venia seguint i ha pensat millor el que havia de fer i s'ha rectificat en aquest sentit. Si així fos, felicitaríem la V. S., felicitaríem cordialment la V. S. i a tot Catalunya pel fet de què en aquests instants la V. S. hagués vingut a reconèixer la virtualitat del principi que nosaltres sustentàvem.

Si la V. S. ens hagués donat, com demanava ahir el senyor Serra i Moret, una esperança, tan sols una esperança de què el que havia fet en ordre de les intervencions en Ajuntaments que nosaltres censu-



vem, era cosa que la V. S. procuraria no repetir; si ens hagués donat una esperança de què la V. S. inspiraria els seus actes d'aquí endavant en allò que està escrit en el Projecte de Llei municipal que porta la seva signatura i que en l'actualitat la Comissió examina, nosaltres no hauriem presentat aquesta proposició, perquè ens hauriem donat per satisfets amb les seves paraules esperançadores. Però de les paraules de la V. S. no se'n desprèn aquesta declaració de rectificació del seu criteri. Per altra part, en el transcurs d'aquesta interpellació, s'ha oït la veu del senyor Espanya, que en aquest moment no està present, fent una defensa teòrica, una defensa en el terreny dels principis de l'antiautonomia, de la centralització, del sistema de tenir els Ajuntaments completament lligats a l'autoritat superior administrativa. I això a nosaltres ens alarmava i ens feia témer per l'esdevenidor del poble de Catalunya des d'aquests moments tan interessants en què ens trobem.

La V. S. no ha donat peu a què nosaltres entenguéssim que estava en el seu ànim el propòsit de rectificar d'aquí endavant, encara que reconec que des del moment en què varen explicar la nostra interpellació no hem vist cap altre acte d'aquest caràcter per part de la V. S., o sigui que no hem tornat a veure com la V. S. tractava en la forma d'abans els Ajuntaments i els Batlles.

Aquesta intervenció de la V. S. en els Ajuntaments no ha de continuar, perquè la considerem molt perillosa per a l'autonomia. I per això s'ha presentat aquesta proposició que la votarem molt complaguts, proposició que porta, entre moltes signatures de companys de Minoria, la nostra.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar, per explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vidal i Guardiola pot fer ús de la paraula per explicar el vot.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Lamento que en aixecar-me a parlar doni senyals de molèstia el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¡Però si l'escolto amb molt de gust!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs no he vist aquests senyals del senyor Conseller de Governació. (*Rialles.*)

Jo em sento, senyors Diputats i estimat i respectat senyor President, com parlant en aquests moments dintre d'una camisa de força per a explicar el meu vot. (*Rialles.*) Jo considero que les paraules que ha pronunciat avui el senyor Conseller de Governació reprentent sobtadament un debat que estava des de feia setmanes i setmanes interromput, són una prova...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Vidal i Guardiola: Quan el senyor Duran i Ventosa ha parlat per a defensar la proposició i ha fet consideracions sobre el sobtadament que s'ha plantejat aquesta discussió, jo he fet observar que això podia significar una censura per a atacar la República, perquè fonamentalment han estat atacs a la República...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs retiro tot el que pugui significar censura per la Presidència.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no pot posar a discussió res que no figuri en l'ordre del dia. Sempre ve figurant en l'ordre del dia, aquest extrem, i és atribució de la Presidència posar-ho a discussió. D'altra manera no es pot sostenir això,

i prego que aquestes paraules siguin retirades o s'expliquin, perquè sinó representarien una censura per la Presidència. Crec que no està en l'ànim del senyor Vidal i Guardiola el sostenir que la Presidència posa els assumptes o les qüestions a discussió per sorpresa, quan el cert és que la Presidència és condescendent i a vegades fins s'altera l'ordre del dia per a donar facilitats als senyors Diputats. El senyor Vidal i Guardiola pot continuar en l'ús de la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Agraeixo les paraules de la Presidència i contesto dient: Primer, que les explicacions que ha donat el meu illustre amic senyor Lluís Duran i Ventosa sobre les paraules «sobtadament» jo les subscric; segon, que en la meua intenció no hi havia el més petit ànim de censura per a la Presidència que ha estat sempre lluny del meu esperit, ni tan sols tampoc una censura al senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es que no depèn de mi l'ordre del dia, senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No hi ha tal censura.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi la V. S. explicant el vot.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs bé, les paraules que el senyor Conseller de Governació ha pronunciat referint-se a unes modestes meves de fa bastant temps, per a mi, i lamentable haver-ho de dir, senyor Conseller de Governació, representen, essent jo un modestíssim estudiant de coses polítiques i parlamentàries de fa més de vint anys, un dels casos més reeixits d'esforç fet des dels bancs del Govern per a baixar al nivell d'un debat.

Nosaltres, amb tota la modèstia, tant el company Vallès com jo, hem exposat una sèrie d'arguments. No he de referir-me més que als meus i recordar que en el discurs que vaig tenir l'honor de pronunciar posava de manifest en primer terme el vertader concepte, al meu entendre, de l'autonomia municipal que estimava trepitjat per l'actuació del senyor Conseller de Governació.

Després em vaig permetre un intent de demostració de què així com el company Vallès i Pujals havia explicat i no se li havia refutat que el senyor Conseller de Governació pels seus actes de caciquisme medieval — si no li agrada prou la comparació amb Romero Robledo —, el senyor Selves es recolzava en unes disposicions ja derogades, i podrem parlar de l'any 1891 si l'interessa al senyor Selves.

Jo vaig fer un esforç per a demostrar que el senyor Selves havia fet aplicació d'una Llei que no existia, infringint tots aquells textos que feien confondre amb una metralladora els llibres que tenia en el meu banc i jo em vaig permetre llegir textos dient que en el cas de Sant Celoni, que vaig prendre com a exemple, s'havia infringit la Llei d'administració i comptabilitat, l'ordenança de recaptació, el Decret de l'any 1909 i la Llei municipal, i no he tingut avui l'honor d'escoltar de boca del senyor Conseller de Governació ni una refutació, ni tan sols un intent de refutació, a cap de les manifestacions que jo vaig fer llavors. Per això dic al senyor Conseller de Governació

que no sabia jo, que fa molts anys que estudio, sense haver arribat a descobrir la veritat, que tampoc he descobert que una proposició incidental hagués de guillotinar el debat. Però he de dir-li que si hi ha una sola persona a la Cambra que pugui estar contenta i satisfeta d'aquesta proposició incidental que guillotini el debat, és únicament i exclusiva el senyor Conseller de Governació, i sinó, veiem la prova següent: o el Reglament disposa — cosa que jo no sé — que aquesta proposició incidental en votar-se acaba la interpellació o no. Si no l'acaba, jo demano la paraula a la Presidència, no pas per a explicar el vot, cosa que es podria fer ràpidament, sinó per a contestar a tot allò que el senyor Selves ha dit; i si acaba el debat, demano al senyor Selves que fent honor als principis de valentia parlamentària, no pas a la meua persona, però sí a la meua susceptibilitat parlamentària, doni com a Conseller de Governació les facilitats que calguin perquè demà pugui explicar una nova interpellació al senyor Selves com a Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo m'aixeco sota la impressió penosa que m'ha produït el senyor Vidal i Guardiola, impressió penosa que té tot home que ha incorregut en la indignació d'un altre company i Diputat. La V. S. ha tingut un esclat d'indignació perquè no he contestat a la V. S.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Gens.

El Sr. CONSELLER de Governació: Diu que s'ha sentit defraudat, perquè el Conseller de Governació desitjava que li facilités la manera de demostrar que allò que havia sostingut era cert, i jo he de dir-li que per la meua banda trobarà totes les facilitats, sigui avui o un altre dia, per tal de què plantegi la interpellació que vulgui sobre la política municipal del Govern de la Generalitat de Catalunya en referència al Conseller de Governació, perquè jo potser sóc un xic audaciós, però he de confessar que no m'espanta la V. S. amb els seus aires. La V. S. és capaç d'espantar a qualsevol altre que no sigui el Conseller de Governació.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Tampoc m'espanta la V. S. quan ens perdona la vida. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Aquí no es perdona res a ningú. Jo prego a les VV. SS. que tinguin un xic de ponderació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no em molesto, més aviat em prenc riallerament aquest afer.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Els Ajuntaments no s'ho prenen rient!

El Sr. CONSELLER de Governació: (*Al senyor Vidal i Guardiola.*) La Llei de compatibilitat i els reglaments de què parlava la V. S. feien referència a coses totalment derogades, i he d'afegir que he tingut la sort de què les VV. SS. s'apassionessin amb aquest debat. Hi havia una fredor general a la Cambra, no interessava aquest debat, i jo he aconseguit que tornés a preocupar i fins que s'indignés la V. S., cosa que per a mi personalment és un gran triomf.

El senyor Vallès i Pujals ja ha fet una referència més calmada, però s'ha volgut apuntar un èxit parlamentari. La V. S. ha volgut dir-me que la

seua interpellació havia estat un èxit parlamentari perquè des de que la féu, el Conseller de Governació no ha realitzat cap altra intromissió en els Ajuntaments, però jo he de dir — i apello a la seua caballerositat — que en anunciar la seua interpellació li vaig contestar amb la franquesa meua, que de vegades fa mal a segons qui, que potser seria millor esperar uns dies, perquè havia de destituir alguns Ajuntaments i liquidar un període de denúncies, i vaig afegir que acabat aquest període, segurament, estariem més tranquils i es podria fer millor la interpellació sobre la política municipal del Govern de Catalunya.

Per tant, la V. S. sabia perfectament que de no presentar-se cap cas nou — que no s'ha presentat per ara — el Conseller de Governació no intervinria més en els afers del Ajuntaments. No és, per tant, un èxit de la V. S., i espero que així ho reconeixerà.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Prenc bona nota de què no se'n destituïria cap més.

El Sr. CONSELLER de Governació: Depèn dels motius i de les causes que ho determinin.

En quant al senyor Serra i Moret, agraeixo les seves paraules, com abans havia agrait ja la seua intervenció a les Constituent. Avui em plau fer extensiu aquest agraïment. La seua opinió sobre l'autonomia està planament compartida pel Govern de la Generalitat i per aquesta Majoria. Com ha dit la V. S., s'han donat casos, hi ha hagut la liquidació d'una sèrie de fets en els quals calia actuar.

Nosaltres no podem practicar aquest abandó de la Llei i convindrà la V. S. amb nosaltres que tenim raó; i proves d'això és que la V. S. ha encetat un tema que jo no vull aprofundir molt, però que és un argument principalíssim de la nostra actuació i és el tema següent: és que els Ajuntaments de Catalunya avui molts d'ells no representen la voluntat popular; aquests Ajuntaments van ésser elegits en un moment caòtic que representava la transició, el pas de la monarquia que estaven sostenint aquests senyors, a la república que vàrem implantar nosaltres. Nosaltres, aquests Ajuntaments, que sabem la manera, i les armes, i allò que també insinuava tan hàbilment la V. S., que empren aquests senyors en imposar-se contra la voluntat popular, ens trobarem amb una sèrie d'Ajuntaments d'aquest estil, que han volgut continuar el vell estil dintre del nou estil de la República, i això no ho podem tolerar. La V. S. convindrà amb mi la bona voluntat d'aquest Govern de no actuar contra l'autonomia, i prova d'això és el Projecte de Llei tan plenament autonòmic com el presentat a aquesta Cambra; però contra els Ajuntaments que foren elegits quan agonitzava la monarquia que tan bé sostenien aquests senyors, nosaltres no podem tenir tolerància, i aquest Conseller de Governació, en nom de la Generalitat de Catalunya, diu que no ha tingut toleràncies ni les tindrà contra aquests senyors que han cregut poder viure aquella vida de caciquisme i que es trobaran davant del poder de la Generalitat que els imposarà l'estricta compliment de totes les Lleis que vulguin infringir per a atacar la República, perquè fonamentalment han estat atacs a la República...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ¿Què no es recorda el que va dir el senyor Simó i Bofarull? Que tots els que no eren republicans els havien

tret il·legalment. Tots són avui republicans... (Rumors.)

El Sr. CONSELLER de Governació: Si al·ludeix el senyor Simó i Bofarull ja li contestarà ell, però jo no li controto.

I, respecte al senyor Duran i Ventosa, jo em penso que li faig un acte de justícia en aquest moment, en dir-li que ha fet el millor que podia fer: sortir en defensa dels que havien fet una interpel·lació i no tenien sortida; no per l'argumentació, que és en tot moment deficient, del Conseller de Governació, no; sinó, perquè la realitat és més forta que tot això i aquesta realitat s'imposa a la V. S., i comprenia que es trobaven en un malarreró i aleshores ha vingut a defensar els seus companys que estaven en situació difícil, acte que jo comprenc i disculpo.

Però que la V. S. demani al Govern de la Generalitat de Catalunya que no compleixi les Lleis vigents, això no ho comprenc en la V. S. La V. S. que és eminentment conservador, que és un home que vol el compliment estricte de la Llei, ¿com va a demanar la suspensió de l'aplicació d'aquestes Lleis, quan encara no tenim l'altra Llei promulgada? No, la V. S. ...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Em permet una interrupció?

El Sr. CONSELLER de Governació: De la V. S. es pot admetre que per la simpatia, per l'amor, per l'afecte que sent pels seus companys, pugui dir aquestes coses, però, jo crec, i li faig la justícia de creure-ho, que en el fons la V. S. només ha fet que un acte de bona companyonia, i que no ha volgut dir que nosaltres no apliquem les lleis que estan vigents a Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de la proposició incidental.

(A petició de la Minoria de Lliga Catalana s'efectua votació nominal, i la proposició és rebutjada per 32 vots en contra i 11 a favor.)

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Mies.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Barrera.
Sr. Battestini.
Sr. Bilbeny.
Sr. Bru.
Sr. Casademunt.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (J.)
Sr. Cunillera.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres i Duran.
Sr. Fontbernà.
Sr. Guinart.
Sr. Ivars.
Sr. Irla.
Sr. Mora.
Sr. Sellés.
Sr. Sauret.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Soler i Pla.
Sr. Terradelles.
Sr. Tauler.
Sr. Comorera.

Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Serra i Moret.
Sr. Dencàs.
Sr. Dot.
Sr. Gerhard.
Sr. Casanoves.

Senyors Diputats que han dit SÍ:

Sr. Abadal.
Sr. Carreres i Artau.
Sr. Duran i Ventosa.
Sr. Secanell.
Sr. Sol.
Sr. Tries de Bes.
Sr. Vallès i Pujals.
Sr. Ventosa i Calvell.
Sr. Vidal i Guardiola.
Sr. Casabó.
Sr. Martínez i Domingo.)

El Sr. PRESIDENT: Es dóna per acabada la interpel·lació.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei autoritzant un suplement de crèdit al capítol 10, article 2.^a, partida 1191^r del Pressupost de Despeses vigent

«Reunida la Comissió Permanent de Finances, sota la Presidència del senyor Josep M.^a Espanya i Sirat i amb assistència dels Vocals senyors Gonçal Ivars i Messeguer, Pere Mestres i Albert, Miquel Vidal i Guardiola i Joan Rovira i Roure, actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i García, ha pres, per majoria, acord de presentar a la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Art. 1.^r És aprovat un suplement de crèdit al capítol X «Despeses i obligacions de caràcter general», article 2.^a «Obligacions d'origen contractual», partida 1191 — per a pagament de crèdits reconeguts —, d'import quatre-cents noranta mil sis-cents seixanta-nou pessetes.

Art. 2.^a L'esmentat suplement de crèdit es considera cobert als efectes pressupostaris amb la partida d'ingressos del mateix valor de quatre-cents noranta mil sis-cents seixanta-nou pessetes, referent a la subvenció de l'Estat per a camins veïnals corresponent a l'extingida Diputació de Lleida, la qual resta incorporada al capítol IV, article 1.^r, partida 39 del Pressupost d'Ingressos.

Palau del Parlament, 27 de juliol del 1933. — El President, Josep M.^a Espanya i Sirat. — El Secretari, Joan Sauret i García.»

Lectura del dictamen de la Comissió de contractes de conreu sobre el Projecte de Llei relatiu al nomenament de Comissions arbitral

«Reunida la Comissió especial, sota la Presidència del senyor Manuel Galés i Martínez, amb assistència del Vice-president senyor Francesc Riera i Claramunt i els Vocals senyors Antoni Dot i Arxé, Raimond Abadal i Calderó, Tomàs Carreres i Artau,

Josep M.^a Tries de Bes, Josep Companys i Jover i Jaume Sellés i Figueres; actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet, per tal de dictaminar sobre el nomenament de Vocals de les Comissions arbitral a què fa referència la Llei aprovada per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu, la Comissió ha pres l'acord, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra, el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Els Vocals de les Comissions arbitral a què es refereix l'art. 11 de la Llei del 26 de juny del 1933, podran ésser nomenats directament pel Conseller d'Agricultura i Economia de la Generalitat, en el cas que les Corporacions que s'esmenten en l'indicat article de la dita Llei, no fessin ús de la facultat de designació que tenen atorgada, sense perjudici del recurs previst en el paràgraf quart de l'esmentat article 11.

Palau del Parlament, 27 de juliol del 1933. — El President, Manuel Galés. — El Secretari, Enric Canturri.»

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei nomenant la Comissió que ha d'estudiar els problemes referents a les finances municipals

Reunida la Comissió Permanent de Finances sota la Presidència del senyor Josep M.^a Espanya i Sirat, i amb assistència dels Vocals senyors Gonçal Ivars i Messeguer, Pere Mestres i Albert, Miquel Vidal i Guardiola i Joan Rovira i Roure, actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, ha pres acord per unanimitat de presentar a la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Art. 1.^r Es crea una Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les Finances municipals i les exaccions pròpies dels Municipis, en l'esfera local, i en connexió amb la Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

Art. 2.^a La Comissió, que serà presidida pel Conseller de Finances, estarà integrada, demés, per set Diputats al Parlament de Catalunya, quatre representants designats per la Federació de Municipis Catalans, un representant de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, un de l'Escola d'Administració Pública, un de la Institució d'Estudis Comercials, un de l'Institut d'Investigacions Econòmiques, un de la Delegació d'Hisenda de Barcelona, dos funcionaris del Departament de Finances de la Generalitat, un del Departament de Governació, un de l'Ajuntament de Barcelona, un representant del Col·legi de Secretaris municipals de Catalunya, un del Col·legi d'Interventors d'Administració local de Catalunya, dues persones especialitzades en la matèria, i un representant de cadascuna de les següents categories de contribuents: Treball, Agricultura i Ramaderia, Propietat Urbana, Indústria i Comerç i Valors Mobiliaris. Les persones especialitzades i els representants dels contribuents seran

de lliure designació del Consell Executiu de la Generalitat.

Art. 3.^r Els organismes i entitats amb dret a designar representant a la Comissió hauran de fer els nomenaments i comunicar-los al Departament de Finances de la Generalitat, en el termini de deu dies, a comptar de la data de promulgació de la present Llei.

Art. 4.^b La Comissió elegirà entre els seus membres un Vice-president que exercirà les funcions de President en absència del Conseller de Finances. També podrà elegir els Presidents de les Sub-comissions i Ponències que formi. La Comissió tindrà un Secretari, que assistirà a les reunions amb veu, però sense vot, designat pel Conseller de Finances.

Art. 5.^b Si ho creu convenient, la Comissió podrà formar del seu si Sub-comissions o Ponències encarregades d'estudiar especialment determinades matèries, així com adoptar el mètode de treball que estimi de major eficàcia.

Art. 6.^b La Comissió podrà adreçar-se a la Generalitat, als Municipis catalans i als organismes que depenguin d'una i altres, en demanda de les dades que cregui necessàries. Si l'obtenció d'aquestes exigís un treball que les Corporacions o organismes no poguessin fournir per insuficiència de personal o mitjans, la Comissió podrà obtenir-les per mitjà del seu personal, al qual objecte haurà d'ésser-li donades per aquelles les màximes facilitats.

Art. 7.^b La Comissió es valdrà per a la realització de la feina administrativa que el seu treball exigeixi, de personal de la Generalitat, i a aquest efecte haurà de presentar al Consell Executiu, per a la seva aprovació, el pla de treball en el que es refereixi el personal que necessiti.

Art. 8.^b Per a despeses de material, treballs extraordinaris i altres despeses de caràcter general, s'obre a la Comissió un crèdit de 10,000 ptes., amb càrrec a la partida 519 del vigent Pressupost de Despeses.

Art. 9.^b La Comissió haurà de deixar enllestides les seves tasques abans del dia 15 de novembre, i presentar un exemplar de les conclusions aprovades, vots particulars, si n'hi haguessin, i documentació anexa, al Govern de la Generalitat, i un altre igual, al Parlament de Catalunya.

Palau del Parlament, 27 de juliol del 1933. — El President, Josep M.^a Espanya i Sirat. — El Secretari, Joan Sauret i Garcia.»

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu

(Es dona lectura al següent vot particular a l'article 1.^r:

«Art. 1.^r Es autoritzat el Consell de la Generalitat per a crear un Banc Agrícola i Cooperatiu per a l'assistència financera dels Sindicats Agrícoles o llurs Caixes, de les cooperatives i de les mutualitats, de conformitat amb les següents bases:

Base 1.^a El Banc Agrícola i Cooperatiu serà un organisme de règim cooperatiu amb intervenció i participació de la Generalitat i de les entitats esmentades.

Podran formar part d'aquest Banc totes les Societats, Cooperatives, Sindicats Agrícoles i Mutualitats legalment constituïts, que afectin les presents bases i els Estatuts i Reglaments pels quals es regeixi el Banc.

Palau del Parlament, 17 de juliol del 1933. — Comorera.»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera, firmant del vot particular.

El Sr. COMORERA: Desitjaria saber si la Comissió manté textualment la base 6.^a del Projecte i la composició del Consell directiu de la Caixa en el cas de què aquesta fos un organisme filial de la Generalitat. Ens interessa saber el criteri de la Comissió en aquests dos punts, perquè si nosaltres vegéssim un esperit de transigència més comprensiu del que fins ara, la Minoria socialista, comprenent que tampoc no és possible conseguir de la majoria de la Comissió el renunciament absolut a una Caixa filial de la Generalitat, llavors nosaltres retirariem els vots particulars presentats. Agraïré, doncs, a la Comissió, que ens doni quin és el seu criteri respecte aquests dos punts: Base 6.^a del dictamen i composició del Consell, que crec que és la base setèima, l'últim paràgraf de la base setèima, en el cas de què la Caixa sigui una filial de la Generalitat.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Pregaria al senyor Comorera que tingués l'amabilitat de tornar a repetir concretament a quina base es refereix.

El Sr. COMORERA: La base sexta diu que el capital de la Caixa, si és un organisme mixt, es formarà per les aportacions de les entitats col·laboradores i per un mínim del 15 per 100 o màxim del 25 per 100 de la Generalitat. Nosaltres proposem que aquesta aportació de la Generalitat, en el cas de què sigui un organisme mixt, arribi al 50 per 100; això és el punt primer. El segon és la composició del Consell directiu de la Caixa en el cas de què aquesta sigui una filial de la Generalitat. El dictamen de la Comissió diu que en aquest cas el nombre de Vocals, de vuit es reduirà a cinc, i que aquests Vocals seran nomenats discrecionalment pel Govern de la Generalitat. Nosaltres, en aquest punt concret, sostindrem, en el cas que fos un organisme filial de la Generalitat, que els Vocals siguin els mateixos i de la mateixa naturalesa que els que es fixen en el cas que sigui un organisme mixt. Aquests són els dos punts que nosaltres considerem més importants; i si la Comissió manté un criteri obert i no es mostra intransigent, amb molt de gust retirarem els vots particulars.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: En el primer extrem, o sigui el que fa referència a l'aportació de capitals, la Comissió no pot acceptar la suggestió de la Minoria socialista, perquè entén la Majoria que amb el 25 per 100 o com a màxim que es diu aquí, n'hi ha ben bé suficient. Altrament no escaparà al senyor Comorera que en redactar aquest projecte s'ha hagut de fer d'acord amb les possibilitats que la Generalitat en el dia d'avui pot tenir i en aquest criteri s'ha manifestat dient que un màxim del 25 per 100 seria suficient. A més, hi ha el criteri exposat durant la discussió de la

totalitat de què poden tenir majors aportacions que la pròpia Generalitat els organismes que han de compondre l'organisme mixt que nosaltres volem que sigui aquesta Caixa de Crèdit. En quant al segon extrem, crec que no hi hauria dificultat en posar-se d'acord trobant una fórmula que salvés la facultat al senyor Conseller d'Economia en fer la designació de les persones, si bé aquesta recaigui en la forma que proposa el senyor Comorera.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Procuraré amb dues paraules intentar convèncer la Comissió de la necessitat d'acceptar aquests punts de vista nostres. Sembla que la temença de la Comissió pot ésser inspirada pel Govern, és a dir, que l'aportació de capital de la Generalitat suposaria un esforç excessiu pel Pressupost de la Generalitat, i potser no podria atendre l'aportació de capitals que fos necessària per a constituir el capital d'aquesta Caixa, amb els recursos propis del Pressupost i que hauria d'anar a un emprèstit.

El Sr. SOLER I BRU: No és ben bé això.

El Sr. SERRA I MORET: Si existís aquesta temença, tots sabem que encara que la Caixa es constitueixi amb un capital de 15 milions o 10 milions de pessetes, cosa que és completament material, pot de moment fer-se l'aportació de capital que sigui necessària per a començar les operacions. És a dir, no es pot lliberar tot el capital; pot haver-hi capital no lliberat; això no significa un gran impediment perquè el desenvolupament de les operacions de la Caixa no serà una cosa immediata i pot donar lloc amb temps suficient al Govern de la Generalitat per a fer les aportacions de capital que siguin necessàries. Si és des del punt de vista teòric, em permetré dir que ho estudeieu bé: una aportació exigida del 85 per 100 o del 75 per 100 com es proposa en el projecte del Govern, és veritablement excessiva, és potser, senyors de la Comissió, donar la raó al que deia el senyor Vidal i Guardiola; és a dir, és fer impossible la constitució d'aquests organismes en forma mixta; gairebé ja no hi ha alternativa, perquè si els sindicats agrícoles, les cooperatives i les Caixes d'estalvi i totes les entitats interessades en la fundació d'aquesta Caixa de Crèdit, totes, han d'aportar el 85 per 100 de capital, tenint en compte les circumstàncies actuals, que són de depressió econòmica i que són d'una crisi manifesta per tots aquests organismes populars, és realment exigir una cosa impossible i és aleshores exposar a la Generalitat a què no hi hagi ja alternativa, és a dir, que la Caixa de Crèdit s'hagi de fundar com a fillola de la Generalitat. La nostra solució és meditada, no solament des del punt de vista teòric, perquè iguala més les possibilitats, perquè fa una ordenació més clara de les aportacions de capitals, i fins i tot de la seva aplicació, sinó que, a més, és una vista a les circumstàncies presents. Nosaltres desitjariem que la Comissió tingués en compte això, que no és gaire fàcil ni probable, perquè gairebé és impossible, que en l'estat actual de la nostra

economia que afecta d'una manera particularíssima totes aquestes entitats collectives, els fóra impossible fer una aportació del 85 per 100 del capital. Per consegüent, si la Comissió vol meditar això facilitaria moltíssim la discussió d'aquest projecte, perquè nosaltres, com ha dit el company Comorera, retirariem el nostre vot particular i aniríem de dret per la nostra part a la seva aprovació.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Repeteixo que l'interès nostre és que hi hagi una major aportació dels organismes que han de venir a integrar la Caixa de Crèdit en la forma mixta per damunt de l'aportació de la Generalitat. Innegablement, hi ha la forma alternativa preveient que no pugui portar-se a terme aquesta forma mixta, i és clar que llavors, i és un argument que reconec, la Generalitat ha de portar en tot l'aportació. Per consegüent, llavors no hi cap aquella raó que vol deduir el senyor Serra i Moret de les meves paraules — no dec haver-me expressat prou bé —, per la temença de l'esforç pressupostari de la Generalitat. És aquest el punt de vista nostre únic i exclusiu: que l'aportació dels organismes que han de venir a formar la Caixa de Crèdit en forma mixta, sigui superior a l'aportació de la Generalitat. Ara bé, si la suma dels tants per cent, del 15 al 25 per 100 que posem al Projecte, pogués arribar a fer fracassar l'aportació de part dels organismes per a constituir la Caixa de Crèdit en la forma mixta, cal pensar-hi, però hauríem de trobar aquella forma que no obligués en un moment determinat a aportar el 50 per 100 de la Generalitat. És a dir, que si nosaltres poguéssim trobar aquesta fórmula, potser fóra el cas que la Comissió — no puc parlar en nom de tots — estudiés el cas aquest salvant les dificultats que nosaltres veiem en aquest moment.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: La base sisena comença dient: «Si la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu és una institució mixta, la Generalitat hi aportarà la seva part de capital, que no podrà ésser inferior al 15 per 100 ni superior al 25 per 100 de l'establert.» La Comissió podria dir que la Generalitat aportarà la seva part de capital, que no podrà ésser inferior al 25 per 100 ni superior al 50 per 100. Aleshores té la suficient elasticitat perquè l'organisme directiu d'aquesta Caixa apliqui aquell percentatge que aconsellin les circumstàncies, perquè si no hi ha aquesta elasticitat, aleshores fatalment, com deia el company Serra i Moret, ens trobarem davant d'un organisme filial de la Generalitat, per una raó molt senzilla. Si les cooperatives, mutualitats i sindicats estiguessin avui en condicions econòmiques suficients per a aportar el 85 per 100 dels 10 milions de pessetes, ben segur que ja faria estona que ells tindrien el seu propi banc cooperatiu sense que la Generalitat hagués d'aportar-hi una sola pesseta. Com que es tracta de crear un organisme que estimuli el moviment cooperatiu, que ajudi a aconseguir la seva coordinació, que faciliti la creació dels nous organismes generals de Catalunya, sense els quals no hi haurà un veritable moviment cooperatiu mutual i veritable sindicació, aleshores indis-

cutiblement la Generalitat ha d'aportar el màxim del seu esforç. Deia el senyor Soler i Bru que el 50 per 100 excediria de les possibilitats de la Generalitat, i jo em penso que és un argument poc meditat, en primer lloc, perquè és més difícil que la Generalitat hi porti el 100 per 100, i en segon terme, perquè a disposició de la Generalitat hi ha prou diners, si vol gratis, que avui està perdut i està al servei de l'especulació privada indegudament.

Jo ara em permeto recordar que des del començament d'aquestes sessions, la Minoria socialista va presentar una proposició de Llei en la qual es deia que es concentrassin en la Caixa d'Estalvis de la Generalitat tots els dipòsits de lloguer, de gas, d'aigua, de força, de telèfons i tots aquells altres dipòsits que s'exigeixen per les corporacions de serveis públics, a fi que la Generalitat pogués disposar per a qüestions d'ordre públic, al servei també de la col·lectivitat, d'aquesta massa enorme de capital. Vol dir, doncs, que hi han totes les possibilitats i tots els mitjans econòmics i financers per a poder realitzar des del començament una obra realment històrica. Aquesta obra històrica, si la Comissió s'entesta en voler mantenir la fórmula del dictamen, fallarà des del seu començament, perquè encara que no vulgui el senyor Mies ni el Govern de la Generalitat que aquest organisme fos una filial del Govern, sinó que volguessin de cor que fos un organisme mixt, si no s'augmenta l'aportació de la Generalitat no hi haurà organisme mixt, sinó una filial de la Generalitat amb totes les seves, potser funestes, conseqüències.

Penso, doncs, que aquesta fórmula que jo ara em permeto suggerir a la Comissió, dona més elasticitat al dictament posant el màxim del 50 per 100, no en la forma imperativa, si voleu — encara que a nosaltres ens agradaria la fórmula imperativa, però no volem ésser intransigents — sinó en aquesta forma facultativa per a la Junta directiva de la Caixa, i em penso que si s'accepta això, ja està tot solucionat.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Prescindint de l'aspecte de trobar els diners, amb aquella fórmula respecte a la qual la Minoria socialista té presentada una proposició, discussió en la que no vull entrar-hi, perquè també hi cap la suposició de què acceptada aquesta idea, el destí d'aquells diners sigui un altre i no la Caixa de Crèdit, ja que les necessitats de Catalunya no són precisament unes soles i determinades, prescindint d'això, repeteixo que estem animats dels més bons desitjos, que el nostre ideal és que sigui en forma mixta i que d'acord amb això aprovarem aquelles fórmules capaces d'aconseguir l'ideal que persegüim, però cal trobar aquella elasticitat necessària. Aquesta elasticitat que proposa el senyor Comorera, comprendre perfectament que, no estant tots els companys presents, no puc fer la consulta i, a més, una elemental consideració als companys de Lliga Catalana, absents també, m'obliga a no produir-me d'una manera concreta. Potser no serà aquesta la fórmula, potser en trobarem una altra que concordi amb l'idea del senyor Comorera i amb l'anhel de la Comissió; jo per això pregaria, si totes les Minories hi estan conformes, al senyor President de la Cambra, que suspengués aquest debat, per a donar lloc a què ara o demà la Comissió es pugui reunir i parlar no solament d'això en relació a la constitució del govern

d'aquesta Caixa, en el que ja, com he dit abans, es podria arribar a un acord.

El Sr. PRESIDENT: Donat l'avençat de l'hora i davant la petició que fa la Comissió corresponent, si la Cambra no hi té inconvenient, es podria aixecar la sessió. (*Assentiment.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre «Traspàs de Serveis del Notariat».
3. Interpellació sobre «Funcionament dels Tribunals de Justícia».
4. Continuació de la discussió del dictamen de

la Comissió de Finances, referent al Repartiment general d'Utilitats.

5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

6. Discussió del dictamen de la Comissió de contractes de conreu sobre el Projecte de Llei, relatiu al nomenament de Comissions arbitral.

7. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances, sobre el Projecte de Llei nomenant la Comissió que ha d'estudiar els problemes referents a les finances municipals.

8. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei autoritzant un suplement de crèdit al capítol 10, article 2.ª, partida 1191 del Pressupost de Despeses vigent.

(*S'aixeca la sessió a les vuit de la vetlla.*)